

Leerkrachthandleiding

M6

Fictie

Les 1 - 5 : 'Lachen verboden!'

Inhoudsopgave

Overzicht 'Lachen verboden!' – Naomi Pitts.....	5
OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 1-5.....	6
Les 1.....	8
Les 2.....	12
Les 3.....	14
Les 4.....	16
Les 5.....	18
OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 6-10.....	22
Les 6.....	24
Les 7.....	28
Les 8.....	30
Les 9.....	32
Les 10.....	36
Antwoorden bij het teamboekje	39
Antwoorden toetsen	45
Kopieerbladen	47

Overzicht 'Lachen verboden!' – Naomi Pitts

Les	1-5	6-10
Bladzijden	7 t/m 45	46 t/m 77
Woorden van de week	specifiek(e) persoonlijk protesteren schraapt (schrappen) zwoel(e) mysterieus kil knorrig sympathiek(e) fronzen (fronsen) het stokstaartje de kolibri(e)	gesnoeid (snoeien) het examen de bibliothecaresse de stracciatella rouwde (rouwen) akelig(e) beveelt (bevelen) siddert (sidderen) triljoen(en) in de puree zitten (uitdr.) kolossaal bloeddorstig(e)
Lezen en team-opdrachten	Betekenis opzoeken in het (spreek-) woordenboek. Voorspellen: - Wat er zal gebeuren met Job in de toekomst. - Wat er gebeurt met koning Koen in het boek. - Waarom er niet gelachen mag worden in Schaterland. - Wat er gaat gebeuren als Job lacht op openbare plekken, zoals op school of in een winkel. - Hoe de confrontatie tussen Job en Bas Baas verder verloopt. - Wat Job zou kunnen doen om iedereen in het land weer aan het lachen te krijgen.	Betekenis opzoeken in het (spreek)woordenboek. Vraag & antwoord: - Voorbeelden geven van wanneer je met je ogen rolt. - Welke reden Basch Baas geeft waarom lachen verboden is. - Waarom Job een voorspelling doet van waarom hij denkt dat Bastijn Baas lachen verbiedt. - Waarom Job van Bastijn Baas geen antwoord op de vraag krijgt waarom niemand in Schaterland mag lachen. - Hoe het komt dat Bastijn Baas ineens toch kan lachen. - Koning Koen noemt voorbeelden van zijn ontsnappingspogingen. Wat had hij anders kunnen doen?
Toets-opdrachten*	Begrijpend lezen: 5 meerkeuzevragen Woordenschat: 2 open vragen, 1 betekenisvolle zin, 2 meerkeuzevragen	Begrijpend lezen: 5 meerkeuzevragen Woordenschat: 2 open vragen, 1 betekenisvolle zin, 2 meerkeuzevragen
Schrijf-opdrachten	Vrij schrijven: Een gedicht van uitgeknipte woorden maken over iets grappigs.	Correspondentie: Formele brief terugschrijven aan koning Koen namens Job.

*Toets: Op de vierde dag wordt de toets afgenomen. De toets kent twee onderdelen: begrijpend lezen en woordenschat. De leerlingen maken de toets individueel en de toets wordt daarna gelijk nabesproken. Als meerdere leerlingen het verkeerde antwoord gekozen hebben, is het van belang om de denkstappen nog eens hardop voor te doen en in de week erna extra aandacht aan te besteden via modeling.

OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 1-5

'Lachen verboden!' - Naomi Pitts

Schaterland is het mooiste land in de wereld. Iedereen is er blij en gelukkig. De ijsjes kosten maar één cent en de frietjes zijn zelfs gratis! Koning Koen houdt van zijn land en geeft vaak grote feesten. Maar op een dag verdwijnt koning Koen. Niemand kan nog lachen. Behalve Job. Lukt het Job om de koning terug te halen? En zal er ooit nog gelachen worden in Schaterland?

De lesdoelen van les 1-5:

'Lachen verboden!' - Naomi Pitts blz. 7 t/m 45	
Fictie: grappig/ mysterie/veel illustraties	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen hebben plezier in het lezen van het boek. - De leerlingen kunnen zich inleven in de verschillende personages.
Teamopdrachten	
Woordenschat:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen de betekenissen van (spreek-)woorden in het woordenboek opzoeken en de betekenis verduidelijken met illustraties en betekenisvolle zinnen. - De leerlingen kunnen aangeven welke woorden eigenschappen van iemand kunnen zijn door de studiewijzer 'hoort bij... want' in te vullen. - De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week en kunnen deze woorden verduidelijken a.d.h.v. betekenisvolle zinnen.
Begrijpend lezen (voorspellen):	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen voorspellen wat er met Job zal gebeuren in de toekomst. - De leerlingen kunnen voorspellen wat er met koning Koen gaat gebeuren. - De leerlingen kunnen voorspellen wat de reden is van waarom er niet meer gelachen mag worden in Schaterland. - De leerlingen voorspellen wat er gaat gebeuren als Job lacht op openbare plekken. - De leerlingen kunnen voorspellen hoe de confrontatie tussen Job en Bas Baas verder verloopt. - De leerlingen kunnen voorspellen wat Job zou kunnen doen om iedereen in het land weer aan het lachen te krijgen.
Schrijven/taalverzorging	
Schrijven:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen een gedicht over iets grappigs van uitgeknipte woorden maken.

Vorbereiding (voorafgaand aan les 1-5):

- Zet het digibordschema 'Lachen verboden!' les 1-5* klaar.
- Hang de woordmuur op.
- Leg de teambakken klaar met boeken, werkschriften, teamboekjes en voldoende kopieën teamwoordbonnen*.
- Leg per team een A4 klaar (les 1).
- Leg de kaart 'Voorspellen met de dobbelsteen'* en dobbelsteen voor elk team klaar (les 1).
- Leg woordenboeken klaar (teamopdrachten).
- Leg per team 1x de studiewijzer 'Hoort bij... want'* klaar.
- Leg de kopieerbladen 'betekenisvolle zinnen'* klaar (les 3).
- Leg de toetsboekjes klaar (les 4).
- Leg voldoende Tips & Tops* klaar (les 4 - facultatief).
- Leg per team kranten, tijdschriften, scharen, lijm en een A4 klaar (les 5).

* Zie site: <http://successforall-nederland.nl>

Les	Woorden van de week	Blz.	Betekenis
1.	onderdrukt (onderdrukken)	7	<i>Dat iemand met macht je verbied om iets te doen en/of te zeggen.</i>
1.	specifiek(e)	10	<i>Wat speciaal bij iets of iemand hoort.</i>
1.	protesteren	15	<i>Laten merken dat je het er niet mee eens bent.</i>
1.	schraapt (schrappen)	18	<i>Er een lijn doorheen zetten/doorstrepen of iets niet door laten gaan.</i>
2.	zwoel(e)	21	<i>(Van het weer) vochtig en warm.</i>
2.	mysterieus	21	<i>Geheimzinnig en onverklaarbaar.</i>
2.	kil	22	<i>(Van het weer) koud en vochtig.</i>
2.	knorrig	22	<i>Slecht gehumeurd, chagrijnig.</i>
3.	sympathiek(e)	33	<i>Een eigenschap, iemand die vriendelijk is en zich snel betrokken toont naar anderen.</i>
3.	fronzen (fronsen)	34	<i>Rimpels boven je wenkbrauwen maken als je boos bent of nadenkt.</i>
3.	het stokstaartje	34	<i>Kleine roofdiertjes die bekend staan om hun rechtopstaande houding.</i>
3.	de kolibri(e)	35	<i>De allerkleinste vogel van de wereld, met een lange snavel.</i>

Les 1

Samenwerk- vaardigheid

Lesdoel

- Door de teams te bepalen.
- De leerlingen kunnen op basis van aanwijzingen voorspellen waar het verhaal over gaat en wat het schrijfdoel van de auteur is.
- De leerlingen kunnen aangeven welke woorden eigenschappen van iemand kunnen zijn door de studiewijzer 'hoort bij... want' in te vullen.
- De leerlingen kunnen voorspellen wat er met Job zal gebeuren in de toekomst.
- De leerlingen kunnen voorspellen wat er met koning Koen gaat gebeuren.

Materialen

- 'Lachen verboden!', blz. 7 t/m 20
- Groepsvormingsactiviteit nr. 4 (zie Gebruikswijzer)
- voorspelkaart en dobbelsteen per team
- woordmuur
- teamboekje, les 1-5
- per team 1x de studiewijzer 'hoort bij... want'
- werkschrift, woorden van de week

INTRODUCTIE

1. Terugblik. Kijk met de groep terug op het boek dat in de vorige weken gelezen is door te vragen wat ze van dat boek (en de teamopdrachten) vonden. "Na de afronding van de teamopdrachten hebben jullie de teamboekjes ingeleverd en heb ik punten gegeven aan de teams voor de opdrachten. Het team met de meeste punten is voor deze week het team van de week en dat is geworden ... (Noem de naam van het team)! Applaus voor dit team."

2. Vooruitblik. "Vandaag gaan we een nieuw boek lezen, het heet 'Lachen verboden!'. Voordat we gaan voorspellen waar dit boek over gaat, gaan we onze namen gebaren."

Bied groepsvormingsactiviteit 4 aan.

tijd

10 minuten

VOORSPELLEN: NIEUW BOEK

Doel: De leerlingen kunnen op basis van aanwijzingen voorspellen waar het verhaal over gaat en wat het schrijfdoel van de auteur is.

tip

1. Uitleg. "Vandaag beginnen we te lezen in een nieuw boek. Door het boek te bekijken kunnen we al een beetje bedenken waar het boek over gaat. Ieder team gooit met de dobbelsteen en kijkt op de kaart welke opdracht bij het aantal ogen van de dobbelsteen hoort." *Besprek met de kinderen welke kant ze van de voorspelkaart moeten gebruiken (fictief).*

GH

2. Opdracht. "Zoek de aanwijzingen op in het boek en overleg wat jullie teamantwoord is. Zorg ervoor dat iedereen dat teamantwoord kan geven. Als je klaar bent, kun je nog eens met de dobbelsteen gooien en een volgende vraag gaan opzoeken in het boek." **Geef tijd om te bladeren in het boek, te overleggen en te komen tot teamantwoorden. Geef willekeurige beurten en schrijf de belangrijkste voorspellingen op en waardeer de antwoorden met punten.** "Tijdens les 5 gaan we kijken of er al een voorspelling uit is gekomen."

///

tip

Schrijf de voorspellingen op.

tijd

10 minuten

DDU

3. Schrijversdoel. "Met welk doel heeft Naomi Pitts dit boek geschreven denk je?" **DDU.** "Het is een leesboek met heel veel humor. De schrijfster wil ons vermaken."

tip

Sta stil bij het feit dat Naomi Pitts een Vlaamse schrijfster is. Sommige woorden en uitdrukkingen zijn voor ons minder bekend of worden helemaal niet gebruikt in Nederland, zoals 'het zesde leerjaar' (blz. 30) of 'de zetel' (blz. 46) of 'ze heeft schrik van de muis' (blz. 54). Kolibri (blz. 35) wordt in het Nederlands met een e erachter geschreven.

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de eerste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

- 1. Lees de woorden voor en lees daarna de woorden hardop met de groep.**
- 2. De leerlingen schrijven de woorden in het werkschrift op.**
- tijd** 10 minuten
- klaar** woordenlijst aanvullen
- 3. Woorden van de week.** “Vandaag gaan we kijken wat we van de eerste vier woorden weten. Het eerste woord is ‘onderdrukt’. Ik heb nog nooit van dit woord gehoord. Maar ik ken wel delen van het woord. Ik weet wat ‘naar onderen’ betekent. Dat betekent ‘naar beneden’. Je kunt ook ‘onder’ de tafel zitten. Ik weet ook wat ‘drukt’ of ‘drukken’ betekent. Dat betekent duwen, of dat je ergens kracht op uitoefent, bijvoorbeeld een knop indrukken. Wat weten jullie van het woord ‘onderdrukken’? Denk zelf even na en overleg daarna met je maatje/team wat jullie weten van het woord.” **Geef de leerlingen de mogelijkheid om eerst zelf na te denken en daarna uit te wisselen met het team. Geef via het trekken van een lollystokje een beurt.**
- GH** **Waardeer actief luistergedrag met punten voor het team.** “Ik schrijf dit achter het woord op de woordmuur. Nu de andere woorden: ‘specifiek(e)’, ‘protesteren’ en ‘schrap’ (schrappen). Bespreek met je maatje/team wat je weet van deze woorden. Luister actief naar de ander zodat je goed hoort wat je maatje/teamlid zegt, want straks geef ik een beurt en dan moet jij misschien vertellen wat jullie besproken hebben.” **Geef tijd voor overleg over (één van) de woorden en bepaal via het trekken van een lollystokje/nummer wie een beurt krijgt.**
- ///** **Waardeer (ook bij een fout antwoord) het actief luistergedrag en leg uit dat het team daarom de punten krijgt.**
- GH** **Noteer de suggesties op de woordmuur.**
- ///** *Doe de denkstappen even kort voor als meerdere leerlingen deze vraag niet kunnen beantwoorden.*
-
- tip** **4. Woordenlijst.** “Na het lezen vul je de woordenlijst van week 1 verder in. Samen met je team vul je met één van de woorden van vandaag een teambon in en die stop je in de schatkist. Bij de afronding van de les/bij les 5 (naar keuze) gaan we de mooie zinnen van de teambonnen bespreken.”

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen aangeven welke woorden eigenschappen van iemand kunnen zijn door de studiewijzer ‘hoort bij... want’ in te vullen, kunnen voorspellen wat er met Job zal gebeuren in de toekomst en wat er met koning Koen gaat gebeuren.

- 1. Uitleg.** “De teamopdrachten van deze week gaan zoals altijd over de woorden van de week en deze week gaan we opdrachten maken die horen bij de strategie ‘voorspellen’. Waarom is het doen van voorspellingen belangrijk?” **DDU.** “Door een voorspelling te doen, ben je beter voorbereid op wat je gaat lezen. Als je snapt hoe het verhaal is opgebouwd, lees je de tekst makkelijker door. Een schrijver vindt het vaak leuk om je op het verkeerde been te zetten, om de lezer te verrassen. Daarom geeft hij of zij je soms valse aanwijzingen. Je denkt dan dat een verhaal op een bepaalde manier gaat eindigen, maar soms kan het ineens helemaal anders gaan. Dan ben je totaal verrast. Voordat je gaat lezen, neem je de eerste twee vragen in het teamboekje goed door. Tijdens het lezen plak je memo’s op aanwijzingen die kunnen helpen om een voorspelling te doen. Op je spiekbrief ‘voorspellen’ staan tips over hoe je een goede voorspelling kunt doen. Bekijk deze voor het lezen. Na het lezen overleggen jullie in het team wat jullie gaan opschrijven in het teamboekje. Tijdens les 2 gaan jullie tijdens het lezen memo’s plakken als je iets leest waardoor je de voorspelling van vandaag kunt controleren. Dan zetten jullie vinkjes in het teamboekje en bepalen jullie of jullie voorspelling klopte. Het is dan helemaal niet erg als jullie voorspelling niet uit kwam, want schrijvers vinden het vaak leuk om je op het verkeerde been te zetten. Als jullie goed samenwerken tijdens de teamopdrachten, kunnen jullie weer punten verdienen. Voordat je in het boek gaat lezen, neem je de opdrachten in het teamboekje goed door en bekijk je de spiekbrief ‘voorspellen’. Jullie kunnen na het lezen
- DDU**

beginnen met de opdrachten die gaan over de woorden van de week, maar dit mag ook tijdens les 2 of les 3.” **Geef tijd voor het lezen van de teamopdrachten en het plannen.**

5 minuten

2. Zelfstandig lezen: bladzijde 7 t/m 20, memo’s plakken op aanwijzingen om een goede voorspelling te kunnen doen.

tijd

20 minuten

3. Maatje: memo’s vergelijken en verduidelijken.

tijd

5 minuten

klaar

duolezen: blz. 18 t/m 20

4. Teamopdrachten. Uitvoeren van de opdrachten.

tijd

20 minuten

GH

5. Groep. Laat de teams hun voorspellingen over Job en koning Koen voorlezen. Stimuleer de leerlingen om het te bewijzen met aanwijzingen uit het boek.

///

Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

tip

Zie handleiding: ‘Antwoorden bij het teamboekje’.

Benoem bij de woorden van de week dat de woorden ‘kil’ en ‘zwoel’ in dit geval bij het weer horen, maar dat ze ook een andere betekenis hebben. Iemand kan ‘kil’ zijn of iemand kan ‘kil’ reageren. Iemand kan ‘zwoel’ kijken.

AFRONDING

Doel: De leerlingen kunnen de woorden op verschillende manieren uitleggen zodat ze de woorden en hun betekenissen kunnen onthouden.

GH

1. Teamopdracht. Geef de teams tijd voor overleg over de samenwerking en de planning, noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe het gegaan is met de opdrachten en het samenwerken. Heb aandacht voor hoe de samenwerking verliep. Besteed ook aandacht aan het samenwerkdoel dat de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze dat hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. De andere teams kunnen Tips en Tops geven. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.

2. Woorden van de week. “De eerste vier woorden zijn de woorden die in de tekst van vandaag staan. Als het goed is weten we nu wat de woorden betekenen. Elk team krijgt één woord van de week. Dat woord gaan jullie uitleggen aan de groep. Dat kan op vier verschillende manieren: 1. tekenen van het woord, 2. uitbeelden van het woord, 3. woordweb, 4. laten raden door het geven van tips (heeft te maken met, het tegenovergestelde is, je hebt het nodig bij, enz..).”

GH

Geef elk team een woord van de week, geef tijd voor overleg en laat elk team een woord presenteren, de andere teams schrijven het antwoord op een kladblaadje.

///

Elk team dat het woord goed raadt of woord goed uitlegt: punten.

terugblik

- samenwerkingvaardigheid
- voorspellen nieuw boek
- woorden van de week
- lezen en teamopdrachten
- punten en feedback

vooruitblik

- woorden van de week
- lezen en teamopdrachten

Les 2

- Lesdoel**
- De leerlingen kunnen voorspellen wat de reden is van waarom er niet meer gelachen mag worden in Schaterland.
  - De leerlingen voorspellen wat er gaat gebeuren als Job lacht op openbare plekken.
- Materialen**
- 'Lachen verboden!', blz. 21 t/m 27
  - teamboekje, les 1-5
  - werkschrift, woorden van de week

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- samenwerkingvaardigheid
  - voorspellen nieuw boek
  - woorden van de week
  - lezen en teamopdrachten
- vooruitblik**
- woorden van de week
  - lezen en teamopdrachten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de woorden 5 t/m 8 weten of waar ze de woorden mee associëren.

- 1. Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen, kijken of ze de juiste bladzijde opgeschreven hebben en of ze de betekenis van een woord kunnen omschrijven. Daarna schrijven ze met deze woorden betekenisvolle zinnen.**
- tijd** 5 minuten
- klaar** woordenlijst aanvullen
- 2. Woorden van de week.** "Bespreek de woorden 5 t/m 8 en bedenk wat je samen al van de woorden weet. Denk eraan dat alle teamleden straks moeten kunnen uitleggen wat jullie met elkaar weten over de vier woorden van vandaag." **Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Dat teamlid vertelt wat ze bedacht hebben bij de woorden en deze 'hints' worden genoteerd achter de woorden op de woordmuur.**
- GH** **Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.**
- "De hints op de woordmuur gaan je helpen bij het verhelderen van de woorden."
- ///**3. Woordenlijst/bonnen.** "Na het lezen vul je de woordenlijst in je werkschrift verder in. Overleg in je team welk woord jullie gaan gebruiken voor de schatkist."**

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen voorspellen wat de reden is van waarom er niet meer gelachen mag worden in Schaterland en wat er gaat gebeuren als Job lacht op openbare plekken.

- 1. Uitleg.** "Tijdens les 1 hebben jullie als team al een deel van de opdrachten gemaakt. Vandaag en morgen heb je nog de tijd voor het afmaken van de opdrachten. Voordat je in het boek gaat lezen, lees je de vragen in het teamboekje nogmaals goed door. Vandaag gaan jullie na het lezen de voorspelling van les 1 controleren en voorspellen jullie waarom er in Schaterland niet meer gelachen mag worden en wat er zal gebeuren als Job ineens op een openbare plek in de lach schiet. Maar wat is eigenlijk een openbare plek?" **GH. Geef de leerlingen de mogelijkheid om eerst zelf na te denken en daarna uit te wisselen met het team. Geef via het trekken van een lollystokje een beurt. Waardeer actief luistergedrag met punten voor het team.** "Een openbare plek is een plek waar iedereen mag komen, bijvoorbeeld een winkel, een café of op school. Schrijf de opdrachten die jullie vandaag gaan maken op bij de planning. Als je tijdens het zelfstandig lezen iets ziet wat een aanwijzing kan zijn voor het maken van de voorspellingen, plak je op dat stukje tekst een memo. Bespreek jouw gevonden aanwijzingen met je maatje en
- GH**
- ///**

met het team en denk aan de tips en tops die je bij les 1 gekregen hebt van de groep. Gebruik die bij de opdrachten van vandaag.”

tijd 2. Zelfstandig lezen: blz. 21 t/m 27 en memo's plakken op aanwijzingen die kunnen helpen bij het maken van een voorspelling.

20 minuten

tijd 3. Maatje: memo's vergelijken en verduidelijken.

5 minuten

duolezen: blz. 25 t/m 27

tijd 4. Teamopdrachten. Uitvoeren van de opdrachten.

GH 20 minuten

/// 5. Groep. Laat de teams hun voorspellingen voorlezen. Stimuleer de leerlingen om het te bewijzen met aanwijzingen uit het boek. Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

AFRONDING

Doel: De leerlingen kunnen de woorden op verschillende manieren uitleggen zodat ze de woorden en hun betekenissen kunnen onthouden.

GH 1. Teamopdracht. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe het gegaan is met de opdrachten. Heb aandacht voor hoe de samenwerking verliep. Mogelijk is er een team dat al een opdracht klaar heeft en daar punten voor heeft gekregen. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. De andere teams kunnen Tips en Tops geven. Besteed ook aandacht aan het samenwerken, vraag ernaar welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze dat hen helpt om de teamopdrachten goed te maken.

GH 2. Woordmuur. “Elk team krijgt één woord van de week. Dat woord gaan jullie uitleggen aan de groep.” Geef elk team een woord van de week, geef tijd voor overleg en laat elk team een woord presenteren, de andere teams schrijven het antwoord op een kladblaadje.

/// Elk team dat het woord goed raadt of woord goed uitlegt: punten.

terugblik

- woorden van de week
- lezen en teamopdrachten
- punten en feedback

vooruitblik

- woorden van de week
- lezen en teamopdrachten

Les 3

- Lesdoel**
- De leerlingen kunnen voorspellen hoe de confrontatie tussen Job en Bas Baas verder verloopt.
  - De leerlingen kunnen voorspellen wat Job zou kunnen doen om iedereen in het land weer aan het lachen te krijgen.
- Materialen**
- 'Lachen verboden!', blz. 28 t/m 37
  - teamboekje, les 1-5
  - werkschrift, woorden van de week
  - kopieerblad, les 3 ('betekenisvolle zinnen')

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- woorden van de week
  - lezen en teamopdrachten

- vooruitblik**
- woorden van de week
  - lezen en teamopdrachten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de laatste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

- tijd klaar**
- GH**
- ///**
1. Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen, kijken of ze de juiste bladzijde opgeschreven hebben en of ze de betekenis van een woord kunnen omschrijven. Daarna schrijven ze met deze woorden betekenisvolle zinnen.
5 minuten
woordenlijst aanvullen
  2. **Woorden van de week.** "Bespreek de laatste vier woorden en bedenk wat je samen al van de woorden weet. Denk eraan dat alle teamleden straks moeten kunnen uitleggen wat jullie met elkaar weten over de vier woorden van vandaag." **Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Dat teamlid vertelt wat ze bedacht hebben bij de woorden en deze 'hints' worden genoteerd achter de woorden op de woordmuur. Waardeer met punten. Doe de denkstappen even kort voor als meerdere leerlingen deze vraag niet kunnen beantwoorden.**
  3. **Woordenlijst/bonnen.** "Na het lezen vul je de woordenlijst in je werkschrift verder in. Samen met je team overleg je welk woord van vandaag het woord is dat jullie gaan gebruiken voor de schatkist."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen voorspellen hoe de confrontatie tussen Job en Bas Baas verder verloopt en wat Job zou kunnen doen om iedereen in het land weer aan het lachen te krijgen.

- DDU**
1. **Uitleg.** "Vandaag gaan jullie de teamopdrachten afmaken en weer twee voorspellingen doen. Ook controleren jullie de voorspellingen die jullie tijdens les 2 gemaakt hebben. Voordat je in het boek gaat lezen, lees je de opdracht in het teamboekje nogmaals goed door. Ik lees bijvoorbeeld dat jullie gaan voorspellen hoe de confrontatie tussen Job en Bas Baas verder verloopt. Maar wat betekent het woord confrontatie eigenlijk?" **DDU.** "Een confrontatie heb je als je een probleem hebt met iemand. Je bent het niet met elkaar eens en dat laat je elkaar duidelijk weten. Schrijf nu in de taakbrief welke opdrachten jullie gaan maken en denk aan de tips en tops die je tijdens de vorige les gekregen hebt van de groep. Als je tijdens het lezen van de tekst iets ziet wat een aanwijzing kan zijn voor het maken van de voorspelling, plak je op dat stukje tekst een memo. Na het lezen vergelijk je de memo's met je maatje en samen met het team beslissen jullie wat jullie gaan opschrijven in het teamboekje. Vergeet ook niet de voorspelling van les 2 te controleren."

	2. Planning opdrachten en zelfstandig lezen: bladzijde 28 t/m 37, memo's plakken op mogelijke aanwijzingen voor de voorspelling.
tijd	<u>20 minuten</u>
klaar	voorbereiden teamopdracht
	3. Maatje: memo's vergelijken en verduidelijken.
tijd	<u>5 minuten</u>
klaar	duolezen: blz. 34 t/m 37
	4. Teamopdrachten. Uitvoeren van de opdrachten.
tijd	<u>30 minuten</u>
GH	5. Groep. Laat de teams hun voorspelling van les 3 voorlezen en vertellen of hun voorspelling van les 2 is uitgekomen of niet. Benoem nogmaals dat het niet erg is als een voorspelling niet uit komt. Schrijvers vinden het leuk om de lezer op het verkeerde been te zetten.
///	Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

AFRONDING

Doel: De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week en kunnen deze verduidelijken a.d.h.v. betekenisvolle zinnen.

GH	<p>1. Teamopdracht. Geef de teams tijd voor overleg over de samenwerking en de planning, noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe het gegaan is met de opdrachten en het samenwerken. Heb aandacht voor hoe de samenwerking verliep. Bespreek de opdrachten die zijn beoordeeld. De andere teams kunnen Tips en Tops geven. Besteed ook aandacht aan het samenwerkdoel dat de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze dat hen helpt om de teamopdrachten goed te maken.</p> <p>2. Woorden van de week. "Nu gaan we alle woorden nog even oefenen, zodat we de woorden en hun betekenis goed kunnen onthouden. Dit keer doen we dat met <u>betekenisvolle zinnen</u>. Lees de zin goed en bepaal welk woord van de week hier het best bij past." Geef tijd voor het maken van het werkblad.</p>
facultatief	<p>(Voordat de antwoorden besproken worden in de groep kunnen de leerlingen eerst hun antwoorden vergelijken met hun maatje.)</p> <p>Laat de leerlingen per zin steeds hardop het antwoord geven. Ga naar de volgende zin als iedereen hetzelfde antwoord geeft. Als de leerlingen verschillende antwoorden geven, model de denkstappen die de leerlingen moeten nemen om tot het goede antwoord te komen.</p>
terugblik	<ul style="list-style-type: none"> - woorden van de week - lezen en teamopdrachten - punten en feedback
vooruitblik	<ul style="list-style-type: none"> - toets - voorbereiding schrijfopdracht <p>facultatief</p> <ul style="list-style-type: none"> - boekenclub: "Wie gaat er lezen?" - logboekje: "De volgende keer weer meenemen naar school!"

Les 4

Lesdoel - De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

Materialen

- 'Lachen verboden!' blz. 38 t/m 45
- werkschrift, woorden van de week
- toetsboekje, toets les 4
- ABCD blad met wasknijper per leerling
- kranten/tijdschriften en scharen

Facultatief:

- Tips en Tops
- logboekje
- Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik

- woorden van de week
- lezen en teamopdrachten

vooruitblik

- toets
- voorbereiding schrijfopdracht
- logboekje (facultatief)

WOORDEN VAN DE WEEK

1. Oefenen voor de toets. De leerlingen kunnen zich voorbereiden op de toets door de betekenis van de woorden nog even door te nemen. Dit kan via de eigen woordenlijst, de woordmuur of het teamwoordenboek.

tijd 5 minuten

TOETS

Doel: De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

1. Zet de leerlingen in toetsopstelling.
2. Lees de vragen uit het toetsboekje voor. Geef uitleg bij de vragen, o.a. door duidelijk aan te geven wat de bedoeling is van een vraag.
3. Zelfstandig lezen: blz. 38 t/m 45 en maken van de vragen.

tijd 30 minuten

klaar woordenlijst, stillezen

4. Bespreken van de vragen. "Je krijgt van mij een blad met daarop de letters ABCD. We gaan de vragen bespreken en elke keer als ik de vraag opgelezen heb, kijk je of je gekozen had voor antwoord A, B, C of D. Heb je voor B gekozen dan zet je de wasknijper op B. Koos je voor C dan doe je de wasknijper op die letter. Daarna doen we op mijn teken het bordje omhoog." **Lees de eerste vraag voor en vraag aan de leerlingen om de wasknijper op de letter van hun antwoord te zetten. Kijk of de (bijna alle) leerlingen het goede antwoord hebben en ga dan door. Als er veel verschillende antwoorden gegeven zijn, model dan de stappen die de leerlingen hadden moeten maken om tot het juiste antwoord te komen.**

tijd 10 minuten

→ *Haal de toetsen op en zet de resultaten in de scorelijst weektoetsen.*

VOORBEREIDING OP DE SCHRIJFOPDRACHT

Doel: De leerlingen kunnen een gedicht over iets grappigs van uitgeknipte woorden maken.

1. Uitleg. "Vandaag ga ik alvast de uitleg geven bij de schrijfopdracht van les 5. 'Lachen verboden!' is een grappig boek, met grappige stripjes en tekeningen. Welke illustratie vind jij het leukst en waarom?" **DDU. Geef de leerlingen de tijd om na te denken en het te vertellen aan hun maatje. Geef een leerling de beurt.**

2. Opdracht. "Tijdens les 5 gaan jullie een grappig gedicht maken. Maar het onderwerp staat nog niet vast. Jullie gaan straks bladeren door kranten en tijdschriften. Als jullie grappige

	woorden tegenkomen, of woorden die je aan iets grappigs kan koppelen, dan knip je deze uit. Tijdens les 5 gooien jullie alle uitgeknipte woorden op een hoop, en dan bepalen jullie hoe het gedicht er inhoudelijk uit komt te zien.” <i>Bekijk samen de afvinklijst.</i>
tip	“Vandaag gaan jullie alvast bladeren in de kranten en tijdschriften en knippen jullie alvast wat woorden uit.”
tijd	5 minuten

FACULTATIEF: LEESPLEZIER → LOGBOEKJE & BOEKENCLUB

Doel: De leerlingen lezen zonder fouten en haperingen, met expressie en gebruikmakend van leestekens.

	1. Opdracht. “Als het goed is heeft iedereen het logboekje weer meegenomen. Vorige week hebben jullie afgesproken welke opdracht jullie deze week thuis gingen maken. Vandaag bespreek je deze opdracht. Vertel om de beurt aan elkaar met welk boek je de opdracht gemaakt hebt en hoe je de opdracht gemaakt hebt. Daarna geef je elkaar tips & tops.”
tijd	<u>10 minuten</u>
tip	<i>Observeer of de maatjes goed overleggen en of iedereen een opdracht gemaakt heeft.</i>
	Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.
tip	<i>Bespreek eventueel alvast de opdrachten voor volgende week.</i>
	2. Opdracht. “De vorige keer hebben we op het bord geschreven wie van jullie vandaag uit zijn (thuis)leesboek gaat voorlezen. Eerst vertel aan je teamleden gaat vertellen waar je boek over gaat. Tijdens het lezen luisteren je teammaatjes goed naar jou.”
tip	<i>Als een leerling geen boek van thuis mee heeft, kan het een stukje lezen uit een boek van school.</i>
	3. Voorlezen aan het team. Geef de leerlingen de tijd om hun stukje voor te lezen.
tijd	<u>10 minuten</u>
	4. Tips en Tops. De teamleden vullen nu hun lijstje met Tips en Tops in. “Vertel nu aan elkaar waarom je een tip of een top gegeven hebt en leg goed uit waarom.”
tijd	<u>5 minuten</u>
	5. Groep. Bespreek hoe het gegaan is met de opdrachten. Als er problemen waren (bijvoorbeeld iemand had de opdracht niet gemaakt) bedenk dan met elkaar daar oplossingen voor. Geef punten voor ‘Maak de opdracht af’.
///	
tip	<i>Wie dat wil mag voorlezen aan de groep. De groep kan dan tops geven.</i>

FACULTATIEF: TECHNISCH LEZEN

Doel: De leerlingen kunnen woorden met een leesmoeilijkheid correct en vloeiend lezen.

	1. Uitleg. “Elke week lezen we ook woordrijtjes om te oefenen met het lezen van woorden. Dit zijn woorden uit het verhaal die een leesmoeilijkheid hebben, zoals bijvoorbeeld woorden met een -c-, woorden met -eau, hele lange woorden of leenwoorden uit het Engels of Frans. Hoe vaker je een woord leest, hoe makkelijker en sneller je de woorden kunt lezen als je ze een volgende keer tegenkomt.”
	2. Lees de woorden van les 4 in het teamboekje hardop voor. Lees ze daarna in koor.
	3. Maatje 1 leest hardop de rijtjes, maatje 2 controleert of de woorden goed gelezen worden. Wisselen van beurt.
→	Noteer welke leerlingen de rijtjes correct en vloeiend kunnen lezen (kopieerblad ‘vloeiend lezen’).

AFRONDING

terugblik	<ul style="list-style-type: none"> - toets - voorbereiding schrijf-/tekenopdracht - punten en feedback (vier goede resultaten met een yell)
	facultatief
	<ul style="list-style-type: none"> - boekenclub: “Wie leest volgende week?” Zet de namen op het bord. - logboekjes: “Deze nemen jullie weer mee naar huis.”
voorblik	<ul style="list-style-type: none"> - schrijfoopdracht - teamopdrachten afmaken

Les 5

Lesdoel - De leerlingen kunnen een gedicht over iets grappigs van uitgeknipte woorden maken.

Materialen

- 'Lachen verboden!'
- teamboekje, les 1-5
- per team kranten, tijdschriften, scharen, lijm en een A4

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik

- toets
- voorbereiding schrijf-/tekenopdracht
- logboekje & boekenclub (facultatief)

vooruitblik

- teamopdrachten afmaken
- schrijf-/tekenopdracht
- teamboekjes en woordenlijst inleveren

WOORDEN VAN DE WEEK

facultatief *Indien u merkt dat de woorden van de week nog niet bij de leerlingen beklijven, herhaal dan de woorden van de week zoals hieronder beschreven.*

1. Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen en herwaarder.

2. Bespreek de woorden. Geef elk team een woord van de week en laat hen overleggen hoe ze de betekenis van dat woord gaan uitleggen aan de groep.

tijd 5 minuten

GH **3. Noem een nummer en dat teamlid geeft het teamantwoord. Als het teamlid een goed antwoord geeft, dan mag het de teamyell laten horen.**

/// **Geven van een teamantwoord: punten.**

SCHRIJVEN: GEDICHT OVER IETS GRAPPIGS

Doel: De leerlingen kunnen een gedicht over iets grappigs van uitgeknipte woorden maken.

DDU **1. Uitleg.** "Tijdens les 4 heb ik al de uitleg gegeven over de schrijfopdracht van vandaag. Jullie gaan vandaag een gedicht maken. Maar dit keer gaan jullie niet schrijven. Jullie zoeken woorden in tijdschriften en kranten en maken hiervan een gedicht. Hoe kun je een woord die je niet kunt vinden, maar wel echt nodig hebt voor het gedicht toch maken?" **DDU.** "Je kunt dan losse letters uitknippen en dan zo het woord maken. Dit moet wel een uitzondering zijn, dit doen jullie alleen als het echt niet anders kan."

tip *Waarschijnlijk knippen de leerlingen vooral zelfstandig naamwoorden uit. Herhaal eventueel wat zelfstandige naamwoorden zijn en stimuleer de leerlingen ook om (grappige) bijvoeglijke naamwoorden te zoeken en uit te knippen.*

2. Opdracht. "Lees de afvinklijst in het teamboekje door. Leg alle uitgeknipte woorden straks bij elkaar. Veel van deze uitgeknipte woorden zullen jullie niet gebruiken. Probeer woorden bij elkaar te zoeken die samen bij een thema kunnen passen. Leg dan eerst de woorden neer op het papier, zonder het nog op te plakken. Praat met elkaar hoe jullie het gedicht nog beter kunnen maken. In deze stap zou je woorden met losse letters kunnen toevoegen. Pas als jullie tevreden zijn over de kladversie, maak je de netversie op een leeg A4. Help elkaar en maak de opdracht van vandaag helemaal af. Probeer actief te werken aan jullie samenwerkdoel van deze week."

tijd 40 minuten

klaar een kader maken om het gedicht

/// **Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.**

3. Groep. Laat de teams het gedicht presenteren. Geef de teams die er in geslaagd zijn alle punten van de afvinklijst te verwerken in hun tekst punten voor 'Maak de opdracht af'. Geef

de andere teams de mogelijkheid voor het stellen van vragen en laat de groep tips en tops geven. De teams kunnen deze tips en tops inzetten voor het samenwerkdoel voor de komende week (noteren bij de tops in het teamboekje, les 6).

10 minuten

4. Bespreken. Besteed aandacht aan het samenwerken, evalueer de samenwerking in de teams en bespreek met elkaar de moeilijkheden en een mogelijke aanpak ("Wat ga je volgende week anders/hetzelfde doen?") voor de volgende week.

///

Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.

5. Afmaken teamopdrachten. Indien de opdrachten niet af gekomen zijn, geef dan tijd om dit te doen.

→

Noteer in welke mate het de teams gelukt is om aan de eisen van de schrijfoopdracht te voldoen.

TERUGBLIK OP VOORSPELLEN

Doel: De leerlingen kunnen op basis van de kennis die ze opgedaan hebben de voorspellingen beoordelen en aanvullen.

1. Uitleg. "We zijn nu al vijf lessen bezig met het boek 'Lachen verboden!'. Met de dobbelsteen hebben we allerlei voorspellingen gedaan over het boek. Vandaag gaan we kijken of we het nog steeds eens zijn met onze voorspellingen. Voorspellingen kunnen uitkomen, maar het is natuurlijk helemaal niet raar dat ze soms ook niet uitkomen. De schrijver kan je bijvoorbeeld op een verkeerd been hebben gezet."

GH

///

2. Opdracht. "We gaan eerst kijken naar 'wie'. We hebben voorspeld dat het boek gaat over (*vul aan wat het antwoord van de groep was*). Nu we al vijf dagen in het boek hebben gelezen weten we nu meer over de hoofdpersonen van het boek. Hebben we het juist voorspeld?" **Evalueer samen met de leerlingen de voorspelling en geef punten voor juiste argumenten om het zo te laten, aan te vullen en/of te veranderen.** "Dan gaan we nu kijken naar de plaats. Waar speelt het verhaal zich af? We denken dat het verhaal zich afspeelt in (*vul aan wat het antwoord van de groep was*). Klopt dit met wat we nu gelezen hebben?" **Evalueer samen met de leerlingen de voorspelling en geef punten voor juiste argumenten om het zo te laten, aan te vullen en/of te veranderen. Ga zo alle punten van de voorspelling langs en laat de teams overleggen welke argumenten ze hebben of iets te veranderen of de voorspelling zo te laten staan.**

GH

///

tip

Als leerlingen moeite hebben met het vinden van argumenten, model dan voorbeelden van argumenten op basis van aanwijzingen in het boek.

3. Afronding. "We hebben de voorspellingen aangepast met dat wat we nu weten over het boek. Maar het boek is nog niet uit. Zal het Job lukken om Basch Baas te ontmoeten? En waarom denken jullie dat?" **GH.**

GH

AFRONDING

facultatief

1. Schatkist. "In onze schatkist zitten de woordbonnen met zinnen die we als team gemaakt hebben. Op jullie teamlijst heb je geschreven welke woorden je gebruikt hebt voor het maken van een mooie zin. We maken onze schatkist leeg om ruimte te maken voor de woordbonnen van de volgende week. Ik heb de woordbonnen allemaal bekeken en ik wil jullie een paar heel mooie zinnen laten horen."

///

Lees een paar mooie zinnen voor of laat de leerlingen dat doen. Overleg of de zin op de ingeleverde woordbon betekenisvol is. Een team kan punten verdienen als de betekenis van het woord en een betekenisvolle zin goed op de woordbon zijn ingevuld. Besteed extra aandacht aan de zinnen, doe eventueel hardop denkend voor wat een zin betekenisvol maakt.

2. Woordenlijst en teamboekjes. "Vandaag levert iedereen de woordenlijst en de teamboekjes in. Deze wordt nagekeken en de punten worden opgeteld bij de punten van jullie teamlijst."

tip

Bij het nakijken van de woordenlijsten is het van belang om te letten of ieder teamlid de juiste bladzijden genoteerd heeft en een betekenisvolle zin heeft bedacht bij elk woord. Gebruik deze informatie om volgende week de instructie toe te spitsen op dat waar de meeste leerlingen

moeite mee hebben. Als (bijna) alle leerlingen in staat zijn om betekenisvolle zinnen te formuleren, dan kunnen de eisen aan de zinnen wat verhoogd worden (bijvoorbeeld door te stellen dat het een zin moet worden met een duidelijke wie-/waar-/wanneerdeel of met bijvoeglijke naamwoorden).

GH
///

3. Terugblik. “Ik zag teams heel goed samenwerken. Ik kon echt zien dat ... en .... (noem namen teams) elkaar goed hielpen. Deze week hebben de schrijvers de punten bijgehouden op de teamlijsten. Tel de punten bij elkaar op en bedenk wat er deze week goed ging in het team als je denkt aan het samenwerken.” **Geef willekeurige beurten en waardeer het antwoord met punten.** “Deze punten hebben jullie verdiend omdat je goed hebt samengewerkt: jullie hebben goed naar elkaar geluisterd en elkaar goed geholpen.” **Bedenk met elkaar wat het team met de meeste punten mag doen als ‘team van de week’. Maak het team van de week bij les 6 bekend.**

4. Vooruitblik. “De volgende keer lezen we verder in ‘Lachen verboden!’.”

OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 6-10

De lesdoelen van les 6-10:

‘Lachen verboden! - Naomi Pitts blz. 46 t/m 77	
Fictie: grappig/ mysterie/veel illustraties	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen hebben plezier in het lezen van het boek. - De leerlingen kunnen zich inleven in de verschillende personages.
Teamopdrachten	
Woordenschat:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen de betekenissen van (spreek-)woorden in het woordenboek opzoeken en de betekenis verduidelijken met illustraties en betekenisvolle zinnen. - De leerlingen kunnen aangeven welke overeenkomsten en verschillen er zijn tussen een toets en een examen door de studiewijzer ‘cirkels van verschil en overeenkomst’ in te vullen. - De leerlingen kunnen de uitdrukking opzoeken in het spreekwoordenboek en de betekenis noteren op de studiewijzer ‘uitdrukkingen en spreekwoorden’. - De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week en kunnen deze woorden verduidelijken a.d.h.v. woordwebben.
Begrijpend lezen (vraag & antwoord):	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen voorbeelden geven van wanneer mensen met hun ogen rollen. - De leerlingen kunnen benoemen welke reden Basch Baas geeft waarom lachen verboden is. - De leerlingen kunnen uitleggen waarom Job voorspellingen doet voordat hij Bastijn Baas gaat ontmoeten. - De leerlingen kunnen vertellen waarom Job van Bastijn Baas geen antwoord op de vraag krijgt waarom niemand in Schaterland mag lachen. - De leerlingen kunnen verklaren hoe het komt dat Bastijn Baas ineens wel kan lachen. - De leerlingen kunnen voorbeelden geven van hoe koning Koen zijn ontsnappingspogingen anders aan had kunnen pakken.
Schrijven/taalverzorging	
Schrijven:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen een formele brief terugschrijven aan koning Koen namens Job.

Vorbereiding (voorafgaand aan les 6-10):

- Kijk de opdrachten van les 1-5 na en leg de teamboekjes ‘Lachen verboden!’ klaar.
- Zet het digibordschema ‘Lachen verboden!’ les 6-10* klaar.
- Hang de woordmuur op.
- Leg woordenboeken klaar.
- Leg per team 1x de studiewijzer ‘uitdrukkingen en spreekwoorden’ klaar (les 6).
- Leg per team 1x de studiewijzer ‘cirkels van verschil en overeenkomst’ klaar (les 6).
- Leg de kopieerbladen ‘woordwebben’* klaar (les 8).
- Leg de toetsboekjes klaar (les 9).
- Leg voldoende Tips & Tops* klaar (les 9 - facultatief).

* Zie site: <http://successforall-nederland.nl>

Les	Woorden van de week	Blz.	Betekenis
6.	gesnoeid (snoeien)	46	<i>Takken van een boom of struik afsnijden.</i>
6.	het examen	47	<i>Een eindtoets waarbij je moet aantonen of je iets kunt of weet.</i>
6.	de bibliothecaresse	48	<i>Een vrouw die in de bibliotheek werkt.</i>
6.	de stracciatella	54	<i>Ijs of vla met kleine stukjes chocolade.</i>
7.	rouwde (rouwen)	55	<i>Je erg verdrietig voelen over de dood van iemand.</i>
7.	akelig(e)	59	<i>Erg vervelend.</i>
7.	beveelt (bevelen)	60	<i>Iemand op een dwingende manier een opdracht geven.</i>
7.	siddert (sidderen)	61	<i>Heel erg trillen van angst.</i>
8.	triljoen(en)	62	<i>Getal met achttien nullen.</i>
8.	in de puree zitten (uitdr.)	63	<i>In de problemen zitten.</i>
8.	kolossaal	65	<i>Heel erg groot.</i>
8.	bloeddorstig(e)	65	<i>Iemand die op een beestachtige manier geneigd is tot het plegen van geweld/een moord.</i>

Les 6

Samenwerk- vaardigheid	- Door de teams te bepalen.
Lesdoel	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen de betekenissen van (spreek-)woorden in het woordenboek opzoeken en de betekenis verduidelijken met illustraties en betekenisvolle zinnen. - De leerlingen kunnen aangeven welke overeenkomsten en verschillen er zijn tussen een toets en een examen door de studiewijzer 'cirkels van verschil en overeenkomst' in te vullen. - De leerlingen kunnen voorbeelden geven van wanneer mensen met hun ogen rollen. - De leerlingen kunnen benoemen welke reden Basch Baas geeft waarom lachen verboden is.
Materialen	<ul style="list-style-type: none"> - 'Lachen verboden!', blz. 46 t/m 54 - teamboekje, les 6-10 - werkschrift, woorden van de week - per team 1x de studiewijzer 'Hoort bij... want'

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

DDU	<p>1. Terugblik. "De afgelopen lessen hebben jullie al veel over Job kunnen lezen. Ik vind hem een eigengereid mannetje. Wat betekent eigengereid?" DDU. "Het woord eigengereid heeft vaak een negatieve betekenis, namelijk dat iemand 'lastig is omdat hij niet naar goede raad wil luisteren'. Maar in het geval van Job bedoel ik het wat positiever. Job maakt zijn eigen plannen en doet er alles aan om deze plannen te laten slagen, ook al zeggen mensen dat hij de situatie gewoon moet accepteren. Na de afronding van de teamopdrachten hebben jullie de teamboekjes ingeleverd en heb ik punten gegeven aan de teams voor de opdrachten. Het team met de meeste punten is voor deze week het team van de week en dat is geworden... (Noem de naam van het team)! Applaus voor dit team."</p> <p>2. Vooruitblik. "Deze week lezen we verder over de plannen van Job. Maar eerst bepalen we per team aan welke vaardigheid jullie willen werken. Overleg in je team aan welk doel jullie deze week extra aandacht willen besteden en schrijf dat op in het teamboekje op de teamlijst van week 2."</p> <p>tijd <u>5 minuten</u></p>
------------	--

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de eerste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.	
tijd	1. Lees de woorden voor en lees daarna de woorden hardop met de groep.
klaar	2. De leerlingen schrijven de woorden in het werkschrift op.
	<u>10 minuten</u> woordenlijst aanvullen
GH	3. Woorden van de week. "Vandaag gaan we de eerste vier woorden bespreken in het team. Bespreek wat je samen van de eerste vier woorden weet. Denk eraan dat alle teamleden straks moeten kunnen uitleggen wat ze weten over een woord." Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Noteer de 'hints' achter de woorden op de woordmuur.
→	Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.
///	4. Woordenlijst. "Na het lezen vul je de woordenlijst in je werkschrift verder in. Samen met je team vul je met één van de woorden van vandaag een teambon in en die stop je in de schatkist. Aan het einde van de les/Bij les 10 gaan we de mooie zinnen van de teambonnen bespreken."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen voorbeelden geven van wanneer mensen met hun ogen rollen en kunnen redenen benoemen die Basch Baas geeft van waarom lachen verboden is.

GH

1. Uitleg. “De teamopdrachten van deze week horen bij de strategie vraag & antwoord.

Waarom is het zo belangrijk om jezelf tijdens het lezen regelmatig vragen te stellen?” **GH.**

**Geef tijd voor het nadenken en het overleg. Geef punten voor goede samenwerk-
vaardigheden.**

“Voor, tijdens en na het lezen heb je allerlei gedachten. Je hebt als het ware een gesprek met jezelf wanneer je leest. Op deze manier geef je een eigen betekenis aan de tekst. Je maakt misschien een soort film in je hoofd bij de tekst, want je bedenkt hoe de hoofdpersonen eruitzien en waar ze op dat moment zijn. Je koppelt je eigen ervaringen aan de tekst. Zo lazen we tijdens les 4 dat Job voorbeelden bedenkt van situaties waarin mensen lachen. Ik dacht automatisch aan de keer dat ik zelf de slappe lach had. Ik stapte per ongeluk bij de verkeerde persoon in de auto toen ik uit de winkel kwam. Mijn vriendin zou me daar ophalen en deze persoon reed in precies dezelfde auto. Toen ik alsnog bij mijn vriendin in de auto stapte moest ik zo hard lachen dat ik het verhaal niet eens kon vertellen. Als ik dan leefde in een land waar lachen verboden was, dan was ik zeker in de gevangenis beland!

DDU

Wanneer heb jij voor het laatst de slappe lach gehad en waarom?” **DDU.** “Als lezer kun je ook nadenken over de manier waarop jouw gedachten ontstaan. Je kunt nadenken over je eigen leesaanpak en kunnen daardoor je manier van lezen aanpassen. Het begrijpen van een tekst gaat dus veel verder dan een tekst doorlezen en het achteraf beantwoorden van vragen.

Straks gaan jullie lezen. Let dan eens op je eigen leeshouding. Lees de eerste twee vragen in het teamboekje goed door en ga dan lezen. Tijdens het lezen plak je memo's op stukjes tekst die kunnen helpen antwoord te geven op de vraag. Na het lezen bespreek je de memo's met je maatje en samen met het team beslissen jullie wat de schrijver van de dag/week mag opschrijven in het teamboekje. Denk aan de samenwerkvaardigheden waar jullie aan willen werken en denk ook aan de tips en tops die jullie de vorige keer hebben gekregen.” **Geef tijd voor het lezen van de opdrachten en het plannen.**

tijd

5 minuten

2. Zelfstandig lezen: bladzijde 46 t/m 54, memo's plakken bij aanwijzingen die helpen om de vragen te beantwoorden.

tijd

15 minuten

klaar

aanvullen woordenlijst

3. Maatje: memo's vergelijken en verduidelijken.

duolezen: blz. 52 t/m 54

tijd

5 minuten

4. Teamopdrachten. Uitvoeren van de opdrachten.

tijd

20 minuten

GH

5. Groep. Laat de teams de reden benoemen die Basch Baas geeft van waarom lachen verboden is. Stimuleer de leerlingen om de antwoorden te bewijzen met aanwijzingen in de tekst. Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.

///

AFRONDING

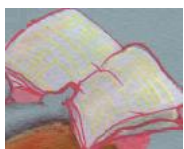
Doel: De leerlingen kunnen de woorden op verschillende manieren uitleggen zodat ze de woorden en hun betekenissen kunnen onthouden.

GH

1. Teamopdracht. Geef de teams tijd voor overleg over de samenwerking en de planning, noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe het gegaan is met de opdrachten en het samenwerken. De andere teams kunnen Tips en Tops geven. Besteed ook aandacht aan het samenwerkdoel dat de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze dat hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.

GH	2. Woordmuur. “Elk team krijgt één woord van de week. Dat woord gaan jullie uitleggen aan de groep.” Geef elk team een woord van de week, geef tijd voor overleg en laat elk team een woord presenteren, de andere teams schrijven het antwoord op een kladblaadje.
///	Elk team dat het woord goed raadt en/of een woord goed uitlegt: punten.
terugblik	<ul style="list-style-type: none"> - samenwerkvaardigheid - woorden van de week - lezen en teamopdrachten - punten en feedback
vooruitblik	<ul style="list-style-type: none"> - woorden van de week - lezen en teamopdrachten

Les 7

- Lesdoel**
- De leerlingen kunnen uitleggen waarom Job voorspellingen doet voordat hij Bastijn Baas gaat ontmoeten.
  - De leerlingen kunnen vertellen waarom Job van Bastijn Baas geen antwoord op de vraag krijgt waarom niemand in Schaterland mag lachen.

- Materialen**
- 'Lachen verboden!', blz. 55 t/m 61
  - teamboekje, les 6-10
  - werkschrift, woorden van de week
  - Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- samenwerkvaardigheid
  - woorden van de week
  - lezen en teamopdrachten

- vooruitblik**
- woorden van de week
  - lezen en teamopdrachten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de woorden 5 t/m 8 weten of waar ze de woorden mee associëren.

- tijd klaar**
- GH**
-
- ///**
1. Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen, kijken of ze de juiste bladzijde opgeschreven hebben en of ze de betekenis van een woord kunnen omschrijven. Daarna schrijven ze met deze woorden betekenisvolle zinnen.
- 5 minuten
- woordenlijst aanvullen
2. **Woorden van de week.** "Bespreek de woorden 5 t/m 8 en bedenk wat je samen al van de woorden weet. Denk eraan dat alle teamleden straks moeten kunnen uitleggen wat jullie met elkaar weten over de vier woorden van vandaag." **Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Dat teamlid vertelt wat ze bedacht hebben bij de woorden en deze 'hints' worden genoteerd achter de woorden op de woordmuur.**
- Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.**
- "De hints op de woordmuur gaan je helpen bij het verhelderen van de woorden."
3. **Woordenlijst/bonnen.** "Na het lezen vul je de woordenlijst in je werkschrift verder in. Samen met je team overleg je welk woord van vandaag het woord is dat jullie gaan gebruiken voor de schatkist."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen uitleggen waarom Job voorspellingen doet voordat hij Bastijn Baas gaat ontmoeten en kunnen vertellen waarom Job geen antwoord krijgt van Bastijn Baas op de vraag waarom niemand in Schaterland mag lachen.

- GH**
- tip**
1. **Uitleg.** "Tijdens les 6 hebben jullie al een deel van de opdrachten gemaakt. We zijn erachter gekomen dat Basch Baas dus eigenlijk ook niet zo goed weet waarom lachen verboden is. Daarom gaat Job op zoek naar Bastijn Baas. Ik weet niet meer zo goed wie dit is, maar ik weet nog dat er een soort paspoortjes aan het begin van het boek staan van deze ministers. Ik ga dit even opzoeken, want dan kan ik beter voorbereid lezen en snap ik straks beter waar het hoofdstuk over gaat." **Zoek deze paspoorten op (blz. 14 en 15) en lees de tekst van Bastijn Baas voor.** "Wat valt jullie op aan deze informatie?" **GH.** "Deze man is al wat ouder en hij is heel erg lang, wel twintig meter! Voordat Job Bastijn Baas gaat ontmoeten doet Job alvast wat voorspellingen van waarom je van Bastijn Baas niet zou mogen lachen. Kijk maar eens op bladzijde 55." *Lees de*

ideeën van Job op het kladblaadje voor. “Jullie gaan straks in het teamboekje opschrijven waarom Job deze voorspellingen heeft gedaan. In de andere opdracht lezen jullie al dat Job geen antwoord krijgt op zijn vraag. Overleg straks met elkaar waarom Bastijn Baas de vraag niet beantwoordt en schrijf dit op. Iedereen moet straks weten wat de antwoorden zijn. Denk aan de tips en tops die je tijdens les 6 gekregen hebt van de groep en gebruik die bij de opdrachten van vandaag.”

2. Planning opdrachten en zelfstandig lezen: bladzijde 55 t/m 61, memo's plakken bij aanwijzingen die helpen om de vragen te beantwoorden.

tijd 15 minuten

klaar aanvullen woordenlijst

3. Maatje: memo's vergelijken en verduidelijken.

tijd 10 minuten

duolezen: blz. 60 en 61

4. Teamopdrachten. Uitvoeren van de opdrachten.

tijd 20 minuten

GH **5. Groep. Laat de teams vertellen waarom zij denken dat Job vooraf aan de ontmoeting met Bastijn Baas voorspellingen heeft gedaan van waarom niemand in Schaterland mag lachen. Stimuleer de leerlingen om de antwoorden te bewijzen met aanwijzingen in de tekst.**

/// **Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.**

tip *Op bladzijde 56 van het boek staan lange torens afgebeeld. Vraag aan de leerlingen of ze weten welke torens dit zijn (de Big Ben in Londen en de toren van Pisa).*

tip *Besprek met de groep wat 'aannames' zijn, want dat is wat Job hier doet (Betekenis aanname: iets wat je denkt, zonder het zeker te weten. Voorbeeld: Hij groette mij niet, hij zal wel boos op me zijn.)*

AFRONDING

Doel: De leerlingen kunnen de woorden op verschillende manieren uitleggen zodat ze de woorden en hun betekenissen kunnen onthouden.

GH **1. Teamopdracht. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe het gegaan is met de opdrachten. Mogelijk is er een team al een opdracht klaar had en daar punten voor heeft gekregen. Heb aandacht voor hoe de samenwerking verliep. Bespreek de opdrachten die zijn beoordeeld. De andere teams kunnen Tips en Tops geven. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen (zie teamboekje met antwoorden). De andere teams kunnen Tips en Tops geven. Besteed ook aandacht aan het samenwerken, vraag ernaar welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze dat hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht ter beoordeling inleveren.**

GH **2. Woorden van de week. “Elk team krijgt één woord van de week. Dat woord gaan jullie uitleggen aan de groep.” Geef elk team een woord van de week, geef tijd voor overleg en laat elk team een woord presenteren, de andere teams schrijven het antwoord op een kladblaadje. Elk team dat het woord goed raadt of woord goed uitlegt: punten.**

///

terugblik

- woorden van de week
- lezen en teamopdrachten
- punten en feedback

spel **Brain Game naar keuze**

voorblik

- woorden van de week
- lezen en teamopdrachten

Les 8

- Lesdoel**
- De leerlingen kunnen verklaren hoe het komt dat Bastijn Baas ineens wel kan lachen.
  - De leerlingen kunnen voorbeelden geven van hoe koning Koen zijn ontsnappingspogingen anders aan had kunnen pakken.

- Materialen**
- 'Lachen verboden!', blz. 62 t/m 69
  - teamboekje, les 6-10
  - werkschrift, woorden van de week
  - kopieerblad, les 8 ('woordwebben')

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- woorden van de week
  - lezen en teamopdrachten

- vooruitblik**
- woorden van de week
  - lezen en teamopdrachten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de laatste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

- 1. Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen, kijken of ze de juiste bladzijde opgeschreven hebben en of ze de betekenis van een woord kunnen omschrijven. Daarna schrijven ze met deze woorden betekenisvolle zinnen.**
- tijd** 5 minuten
- klaar** woordenlijst aanvullen
- 2. Woorden van de week.** "Bespreek de laatste vier woorden en bedenk wat je samen al van de woorden weet. Denk eraan dat alle teamleden straks moeten kunnen uitleggen wat jullie met elkaar weten over de vier woorden van vandaag." **Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Dat teamlid vertelt wat ze bedacht hebben bij de woorden en deze 'hints' worden genoteerd achter de woorden op de woordmuur. Waardeer met punten. Doe de denkstappen even kort voor als meerdere leerlingen deze vraag niet kunnen beantwoorden.**
- GH**
-
- ///**
- 3. Woordenlijst/bonnen.** "Na het lezen vul je de woordenlijst in je werkschrift verder in. Samen met je team overleg je welk woord van vandaag het woord is dat jullie gaan gebruiken voor de schatkist."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen verklaren hoe het kan dat Bastijn Baas ineens wel kan lachen en kunnen voorbeelden geven van hoe koning Koen zijn ontsnappingspogingen anders aan had kunnen pakken.

- 1. Uitleg.** "Tijdens les 7 hebben jullie gelezen dat Bastijn Baas ook geen antwoord kan geven op de vraag waarom niemand in Schaterland mag lachen. We hebben wel gelezen dat hij met een lachensteler iedereen lach heeft gestolen. Job is erachter gekomen dat de lachen in glazen potten in de torens bewaard worden."
- tip** *Vraag de leerlingen of ze delen van het verhaal ook vergelijkbaar vinden met andere bekende verhalen. Zo vangt de Grote Vriendelijke Reus (Roald Dahl) dromen en nachtmerries en bewaart deze in potjes, en bij De Kleine Zeemeermin doet Ursula Ariëls stem in een schelp.*
- "In de opdracht konden we al lezen dat Bastijn Baas ineens wel lacht. Jullie gaan straks de tekst lezen en verklaren waarom hij wel kan lachen. Ook komt koning Koen weer terug in het verhaal. Ik ben benieuwd wat er met hem gebeurd is in tussentijd! Wat denken jullie? En waarom deken jullie dat?" **GH.** "Jullie gaan samen lezen en bedenken hoe koning Koen had kunnen ontsnappen. Denk aan de tips en tops die je gekregen hebt van de groep en gebruik die bij de opdrachten van vandaag."
- GH**

	2. Planning opdrachten en zelfstandig lezen: bladzijde 62 t/m 69, memo's plakken bij aanwijzingen die helpen om de vragen te beantwoorden.
tijd	<u>15 minuten</u>
klaar	aanvullen woordenlijst
	3. Maatje: memo's vergelijken en verduidelijken.
tijd	<u>10 minuten</u>
	4. Teamopdrachten. Uitvoeren van de opdrachten.
tijd	<u>20 minuten</u>
GH	5. Groep. Laat een paar teams vertellen wat koning Koen anders had kunnen doen om toch te ontsnappen. Stimuleer de leerlingen om de antwoorden te koppelen aan de tekst.
///	Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.
tip	<i>Voordat Job Bassie Baas ging ontmoeten, deed hij weer een voorspelling van hoe Bassie Baas eruit zou zien en of hij (zij) gevaarlijk zou zijn. Vraag de leerlingen d.m.v. GH welke voorspellingen Job deed en waarom hij dit deed.</i>

AFRONDING

Doel: De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week en kunnen deze verduidelijken a.d.h.v. woordwebben.

GH	<p>1. Teamopdracht. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe het gegaan is met de opdrachten. Mogelijk is er een team dat al een opdracht klaar had en daar punten voor heeft gekregen. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen (zie teamboekje met antwoorden). De andere teams kunnen Tips en Tops geven. Besteed ook aandacht aan het samenwerken, vraag ernaar welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze dat hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht ter beoordeling inleveren.</p> <p>2. Woorden van de week. “Nu gaan we met alle woorden nog even oefenen, zodat we de woorden en hun betekenis goed kunnen onthouden. Dit keer doen we dat met <u>woordwebben</u>. Bij elk web past een woord van de week. Dat woord schrijf je in het midden.”</p> <p>Geef tijd voor het maken van het werkblad.</p>
facultatief	<p>(Voordat de antwoorden besproken worden in de groep kunnen de leerlingen eerst hun antwoorden vergelijken met hun maatje.)</p> <p>Laat de leerlingen per web steeds hardop het antwoord geven. Ga naar het volgende woord als iedereen hetzelfde antwoord geeft. Als de leerlingen verschillende antwoorden geven, model de denkstappen die de leerlingen moeten nemen om tot het goede antwoord te komen.</p>
terugblik	<ul style="list-style-type: none"> - woorden van de week - lezen en teamopdrachten - punten en feedback
vooruitblik	<ul style="list-style-type: none"> - toets - voorbereiding schrijfopdracht
facultatief	<ul style="list-style-type: none"> - boekenclub: “Wie gaat er lezen?” - logboekje: “De volgende keer weer meenemen naar school!”

Les 9

Lesdoel - De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

Materialen

- 'Lachen verboden!', blz. 70 t/m 77
- werkschrift, woorden van de week
- toetsboekje, toets les 9
- ABCD blad met wasknijper per leerling

Facultatief:

- Tips en Tops
- logboekje
- Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik

- woorden van de week
- lezen en teamopdrachten

vooruitblik

- toets
- voorbereiding schrijfpdracht
- logboekje & boekenclub (facultatief)

WOORDEN VAN DE WEEK

1. Oefenen voor de toets. De leerlingen kunnen zich voorbereiden op de toets door de betekenis van de woorden nog even door te nemen. Dit kan via de eigen woordenlijst, de woordmuur of het teamwoordenboek.

tijd 5 minuten

TOETS

Doel: De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

1. Zet de leerlingen in toetsopstelling.
2. Lees de vragen uit het toetsboekje voor. Geef uitleg bij de vragen, o.a. door duidelijk aan te geven wat de bedoeling is van een vraag.
3. Zelfstandig lezen: blz. 70 t/m 77 en maken van de vragen.

tijd 30 minuten
klaar woordenlijst, stillezen

4. Bespreken van de vragen. "Je krijgt van mij een blad met daarop de letters ABCD. We gaan de vragen bespreken en elke keer als ik de vraag opgelezen heb, kijk je of je gekozen had voor antwoord A, B, C of D. Heb je voor B gekozen dan zet je de wasknijper op B. Koos je voor C dan doe je de wasknijper op die letter. Daarna doen we op mijn teken het bordje omhoog." *Oefen dit eventueel.* **Lees de eerste vraag voor en vraag aan de leerlingen om de wasknijper op de letter van hun antwoord te zetten. Kijk of de (bijna alle) leerlingen het goede antwoord hebben en ga dan door. Als er veel verschillende antwoorden gegeven zijn, model dan de stappen die de leerlingen hadden moeten maken om tot het juiste antwoord te komen.**

tijd 10 minuten

tip *Haal de toetsen op en zet de resultaten in de scorelijst weektoetsen.*
Op bladzijde 74 staat dat de ministers het land moeten verlaten en op bladzijde 75 staat dat Bastijn Baas naar Nederland gaat omdat de mensen daar ook groot zijn. Benoem nogmaals dat het boek is geschreven door een Vlaamse schrijfster en dat Job dus in België woont.

VOORBEREIDING OP DE SCHRIJFPDRACHT

Doel: De leerlingen kunnen een formele brief terugschrijven aan koning Koen namens Job.

1. Uitleg. "Vandaag hebben we het boek 'Lachen verboden!' uitgelezen. Gelukkig liep het allemaal goed af en kan iedereen in Schaterland weer lachen. Koning Koen heeft alle huizen in

DDU	Schaterland een officiële brief gestuurd met de mededeling dat Job de nieuwe koning mag worden. Zouden jullie later koning of koningin willen zijn? Waarom wel/niet?" DDU.
GH	2. Opdracht. "Job geeft aan 'het leuk te vinden' om later koning te worden. Dat moet hij natuurlijk wel aan koning Koen laten weten. Daarom schrijven jullie namens Job een brief terug aan de koning. Als je een brief aan de koning schrijft, doe je dit op een nette manier. Zo'n brief noem je ook wel een formele brief. Hoe kun je ervoor zorgen dat een brief een nette toon krijgt en er netjes uit ziet?" GH. "Je gebruikt nette woorden, zoals 'geachte', of 'met vriendelijke groet'. Ook spreek je een koning aan met 'u'. In de brief van koning Koen aan het volk van Schaterland (blz. 77) zie je rechtsboven in de hoek ook de datum, en de plaats waar de koning de brief geschreven heeft, namelijk in Het Koninklijk Paleis. Lees de afvinklijst in het teamboekje goed door en bedenk alvast hoe jullie de brief willen beginnen."
tijd	<u>5 minuten</u>

FACULTATIEF: LEESPLEZIER → LOGBOEKJE & BOEKENCLUB

Doel: De leerlingen lezen zonder fouten en haperingen, met expressie en gebruikmakend van leestekens.

	1. Opdracht. "Als het goed is heeft iedereen het logboekje weer meegenomen. Vorige week hebben jullie afgesproken welke opdracht jullie deze week thuis gingen maken. Vandaag bespreek je deze opdracht. Vertel om de beurt aan elkaar met welk boek je de opdracht gemaakt hebt en hoe je de opdracht gemaakt hebt. Daarna geef je elkaar tips & tops."
tijd	<u>10 minuten</u>
tip	<i>Observeer of de maatjes goed overleggen en of iedereen een opdracht gemaakt heeft.</i>
///	Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.
tip	<i>Bespreek eventueel alvast de opdrachten voor volgende week.</i>
	2. Opdracht. "De vorige keer hebben we op het bord geschreven wie van jullie vandaag uit zijn (thuis)leesboek gaat voorlezen. Eerst vertel aan je teamleden gaat vertellen waar je boek over gaat. Tijdens het lezen luisteren je teammaatjes goed naar jou."
tip	<i>Als een leerling geen boek van thuis mee heeft, kan het een stukje lezen uit een boek van school.</i>
	3. Voorlezen aan het team. Geef de leerlingen de tijd om hun stukje voor te lezen.
tijd	<u>10 minuten</u>
	4. Tips en Tops. De teamleden vullen nu hun lijstje met Tips en Tops in. "Vertel nu aan elkaar waarom je een tip of een top gegeven hebt en leg goed uit waarom."
tijd	<u>5 minuten</u>
	5. Groep. Bespreek hoe het gegaan is met de opdrachten. Als er problemen waren (bijvoorbeeld iemand had de opdracht niet gemaakt) bedenk dan met elkaar daar oplossingen voor. Geef punten voor 'Maak de opdracht af'.
///	
tip	<i>Wie dat wil mag voorlezen aan de groep. De groep kan dan tops geven.</i>

FACULTATIEF: TECHNISCH LEZEN

Doel: De leerlingen kunnen woorden met een leesmoeilijkheid correct en vloeiend lezen.

	1. Uitleg. "Elke week lezen we ook woordrijtjes om te oefenen met het lezen van woorden. Dit zijn woorden uit het verhaal die een leesmoeilijkheid hebben, zoals bijvoorbeeld woorden met een -c-, woorden met -eau, hele lange woorden of leenwoorden uit het Engels of Frans. Hoe vaker je een woord leest, hoe makkelijker en sneller je de woorden kunt lezen als je ze een volgende keer tegenkomt."
	2. Lees de woorden van les 9 in het teamboekje hardop voor. Lees ze daarna in koor.
	3. Maatje 1 leest hardop de rijtjes, maatje 2 controleert of de woorden goed gelezen worden. Wisselen van beurt.
tijd	<u>5 minuten</u>
→	Noteer welke leerlingen de rijtjes correct en vloeiend kunnen lezen (kopieerblad 'vloeiend lezen').

AFRONDING

terugblik

- toets
- voorbereiding schrijfpodracht
- punten en feedback (vier goede resultaten met een yell)

facultatief

- boekenclub: "Wie leest volgende week?" **Zet de namen op het bord.**
- logboekjes: "Deze nemen jullie weer mee naar huis."

voorblik

- schrijfpodracht
- teamopdrachten afmaken
- woordenlijst en teamopdrachten inleveren

tip

Speel een Brain Game naar keuze.

Les 10

Lesdoel - De leerlingen kunnen een formele brief terugschrijven aan koning Koen namens Job.

Materialen - 'Lachen verboden!'
- teamboekje, les 6-10

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - toets
- voorbereiding schrijfofdracht
- logboekje & boekenclub (facultatief)

vooruitblik - teamopdrachten afmaken
- schrijfofdracht
- teamboekjes en woordenlijst inleveren

WOORDEN VAN DE WEEK

facultatief *Indien u merkt dat de woorden van de week nog niet bij de leerlingen beklijven, herhaal dan de woorden van de week zoals hieronder beschreven.*

1. Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen en herwaarderen.

2. Bespreek de woorden. Geef elk team een woord van de week en laat hen overleggen hoe ze de betekenis van dat woord gaan uitleggen aan de groep.

tijd 5 minuten

GH **3. Noem een nummer en dat teamlid geeft het teamantwoord. Als het teamlid een goed antwoord geeft, dan mag het de teamyell laten horen.**

/// **Geven van een teamantwoord: punten.**

SCHRIJVEN: FORMELE BRIEF

Doel: De leerlingen kunnen een formele brief terugschrijven aan koning Koen namens Job.

1. Opdracht. "Tijdens les 9 hebben we gepraat over hoe een formele brief eruitziet. Jullie gaan namens Job een formele brief aan koning Koen terugschrijven. In de eerste alinea moeten jullie bewijzen dat jullie echt Job zijn, zodat koning Koen zeker weet dat de echte Job de brief schrijft. In de tweede alinea schrijven jullie wat Job later zou doen als hij koning wordt. Dit mogen jullie zelf verzinnen. Natuurlijk sluiten jullie de brief aan de koning ook weer netjes af."

tijd 40 minuten

klaar de brief versieren

/// **Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.**

2. Groep. Laat de teams de brieven voorlezen. Geef de teams die er in geslaagd zijn alle punten van de afvinklijst te verwerken in hun tekst punten voor 'Maak de opdracht af'. Geef de andere teams de mogelijkheid voor het stellen van vragen en laat de groep tips en tops geven. De teams kunnen deze tips en tops inzetten voor het samenwerkdoel voor de komende week (noteren op een kladblaadje).

tijd 10 minuten

3. Bespreken. Besteed aandacht aan het samenwerken, evalueer de samenwerking in de teams en bespreek met elkaar de moeilijkheden en een mogelijke aanpak ("Wat ga je volgende week anders/hetzelfde doen?") voor de volgende week.

/// **Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.**

4. Afmaken teamopdrachten. Indien de opdrachten niet af gekomen zijn, geef dan tijd om dit te doen.

→ *Noteer in welke mate het de teams gelukt is om aan de eisen van de schrijfofdracht te voldoen.*

TERUGBLIK OP VOORSPELLEN

Doel: De leerlingen kunnen op basis van de kennis die ze hebben opgedaan de voorspelling beoordelen en aanvullen.

- 1. Uitleg.** “Het boek is nu uit en nu kunnen we gaan kijken welke voorspellingen echt uit zijn gekomen. Voorspellingen kunnen uitkomen, maar het is natuurlijk helemaal niet raar dat ze soms ook niet uitkomen. De schrijver kan je bijvoorbeeld op een verkeerd been hebben gezet.”
- 2. Opdracht.** “We gaan eerst kijken naar wie. We hebben voorspeld dat het boek gaat over (*vul aan wat het antwoord van de groep was*). Hebben we het juist voorspeld?” **Evalueer samen met de leerlingen de voorspelling en geef punten voor juiste argumenten om het zo te laten, aan te vullen en/of te veranderen.** “Dan gaan we nu kijken naar de plek. Waar speelt het verhaal zich af? Klopt dit met wat we nu gelezen hebben?” **Evalueer samen met de leerlingen de voorspelling en geef punten voor juiste argumenten om het zo te laten, aan te vullen en/of te veranderen. Ga zo alle punten van de voorspelling langs en laat de teams overleggen welke argumenten ze hebben of iets te veranderen of de voorspelling zo te laten staan.**
- tip** *Als leerlingen moeite hebben met het vinden van argumenten, model dan voorbeelden van argumenten op basis van aanwijzingen in het boek.*
- 3. Afronding.** “Gelukkig is koning Koen weer de baas en zijn de ministers ontslagen. Tijdens les 1 hebben jullie een voorspelling gedaan van wat er met koning Koen zou gebeuren. Welk team had dit (deels) juist voorspeld?” *Stimuleer de leerlingen om uit te leggen hoe het kan dat ze een (deels) juiste voorspelling hadden gedaan. Benadruk nogmaals dat het niet erg is als ze niet juist voorspeld hadden, omdat schrijvers het leuk vinden om lezers expres op het verkeerde been te zetten.*

AFRONDING

- facultatief** **1. Schatkist.** “In onze schatkist zitten de woordbonnen met zinnen die we als team gemaakt hebben. Op jullie teamlijst heb je geschreven welke woorden je gebruikt hebt voor het maken van een mooie zin. We maken onze schatkist leeg om ruimte te maken voor de woordbonnen van de volgende week.”
- ///** **Lees een paar mooie zinnen voor of laat de leerlingen dat doen. Overleg of de zin op de ingeleverde woordbon betekenisvol is. Een team kan punten verdienen als de betekenis van het woord en een betekenisvolle zin goed op de woordbon zijn ingevuld. Besteed extra aandacht aan de zinnen, doe eventueel hardop denkend voor wat een zin betekenisvol maakt.**
- tip** **2. Woordenlijst en teamboekjes.** “Vandaag levert iedereen de woordenlijst in. Deze wordt nagekeken en de punten worden opgeteld bij de punten van jullie teamlijst.”
- Bij het nakijken van de woordenlijsten is het van belang om te letten of ieder teamlid de juiste bladzijden genoteerd heeft en een betekenisvolle zin heeft bedacht bij elk woord. Gebruik deze informatie om volgende week de instructie toe te spitsen op dat waar de meeste leerlingen moeite mee hebben. Als (bijna) alle leerlingen in staat zijn om betekenisvolle zinnen te formuleren, dan kunnen de eisen aan de zinnen wat verhoogd worden (bijvoorbeeld door te stellen dat het een zin moet worden met een duidelijke wie-/waar-/wanneerdeel of met bijvoeglijke naamwoorden).*
- GH** **3. Terugblik.** “Ik zag teams heel goed samenwerken. Ik kon echt zien dat ... en ... (noem teams) elkaar goed hielpen. Deze week hebben de schrijvers de punten bijgehouden op de teamlijsten. Tel de punten bij elkaar op en bedenk wat er deze week goed ging in het team als je denkt aan het samenwerken.” **Geef willekeurige beurten en waardeer het antwoord met punten.** “Deze punten hebben jullie verdiend omdat je goed hebt samengewerkt: jullie hebben goed naar elkaar geluisterd en elkaar goed geholpen.” **Bedenk met elkaar wat het team met de meeste punten mag doen als ‘team van de week’. Maak het team van de week bij de volgende les bekend.**
- ///**
- 4. Vooruitblik.** “De volgende keer lezen we in een nieuw boek.”

Antwoorden bij het teamboekje

Les 1-5

Punten bij opdrachten bij de woorden van de week	
Opdracht 1	Zoek de woorden van de week op in het (spreek-)woordenboek en noteer de betekenis volgens het woordenboek.
Antwoord 8 punten per juiste betekenis	Afhankelijk van welk woordenboek er gebruikt is, maar de betekenissen moeten overeenkomen met de betekenissen uit het overzicht van de woorden van de week.
Opdracht 2	Hoort bij... want
2 punten per juist antwoord	Deze woorden zijn (of kunnen) een eigenschap (zijn): mysterieus, kil, knorrig, sympathiek
Opdracht 3	Woord en betekenis
8 punten per juist ingevulde studiewijzer	De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit. De betekenis is goed en duidelijk omschreven. Het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden.

Antwoorden bij voorspellen	
Opdracht 1	Voorspel wat er met Jon zal gebeuren in de toekomst.
15 punten 10 punten 15 punten	Voor het lezen: - Leerlingen bedenken wat ze al weten. - De illustraties in het boek zijn bekeken. - De woordweb is ingevuld met de voorspellingen. Na het lezen: - De voorspellingen zijn gecontroleerd. - Er is beschreven waarom de voorspelling wel/niet uitkwam. - Het antwoord bestaat uit complete zinnen. - De informatie komt overeen met de tekst.
15 punten 15 punten 15 punten 15 punten Antwoord	Op het moment dat Bastijn Baas Jobs lach wil stelen, is Job net geboren en Bastijn kan er niet bij. Vervolgens vergeet Bastijn Baas om later terug te komen (blz. 20). Mogelijke voorspelling: Job zal dus wel kunnen lachen als hij opgroeit.
Opdracht 2	Voorspel wat er met koning Koen gebeurt.
15 punten 10 punten 15 punten	Voor het lezen: - Leerlingen bedenken wat ze al weten. - De illustraties in het boek zijn bekeken. - De woordweb is ingevuld met de voorspellingen. Na het lezen: - De voorspellingen zijn gecontroleerd. - Er is beschreven waarom de voorspelling wel/niet uitkwam. - Het antwoord bestaat uit complete zinnen. - De informatie komt overeen met de tekst.
15 punten 15 punten 15 punten 15 punten Antwoord	Bas Baas geeft koning Koen een slaapmiddel en brengt de koning naar de gevangenis (blz. 18). Mogelijke voorspelling: Koning Koen gaat uit de gevangenis ontsnappen.
Opdracht 3	Voorspel wat de reden is van waarom er niet meer gelachen mag worden in Schaterland.
15 punten 10 punten 15 punten	Voor het lezen: - Leerlingen bedenken wat ze al weten. - De illustraties in het boek zijn bekeken. - De woordweb is ingevuld met de voorspellingen. Na het lezen: - De voorspellingen zijn gecontroleerd. - Er is beschreven waarom de voorspelling wel/niet uitkwam. - Het antwoord bestaat uit complete zinnen. - De informatie komt overeen met de tekst.
15 punten 15 punten 15 punten 15 punten	

Antwoord	De vier bazen willen Schaterland veranderen in een droevig, grijs en somber land. Ze vinden Schaterland te vrolijk en dat vinden ze niet leuk. Daarom willen ze een verbod op lachen en glimlachen (blz. 15). Mogelijke voorspelling: De vier bazen hebben geen leuke herinneringen aan leuke en vrolijke tijden. Misschien zijn ze vroeger veel uitgelachen.
Opdracht 4	Voorspel wat er gaat gebeuren als Job ineens moet lachen op openbare plekken, zoals op school of in een winkel.
15 punten 10 punten 15 punten 15 punten 15 punten 15 punten 15 punten Antwoord	Voor het lezen: - Leerlingen bedenken wat ze al weten. - De illustraties in het boek zijn bekeken. - De woordweb is ingevuld met de voorspellingen. Na het lezen: - De voorspellingen zijn gecontroleerd. - Er is beschreven waarom de voorspelling wel/niet uitkwam. - Het antwoord bestaat uit complete zinnen. - De informatie komt overeen met de tekst. Koning Koen is in de gevangenis gezet (blz. 18). Jobs ouders zeggen tegen Job dat het verboden is (blz. 27). Mogelijke voorspelling: Job zal misschien opgepakt worden en een boete krijgen of naar de gevangenis moeten.
Opdracht 5	Voorspel hoe de confrontatie tussen Job en Bas Baas verder verloopt.
15 punten 10 punten 15 punten 15 punten 15 punten 15 punten 15 punten Antwoord	Voor het lezen: - Leerlingen bedenken wat ze al weten. - De illustraties in het boek zijn bekeken. - De woordweb is ingevuld met de voorspellingen. Na het lezen: - De voorspellingen zijn gecontroleerd. - Er is beschreven waarom de voorspelling wel/niet uitkwam. - Het antwoord bestaat uit complete zinnen. - De informatie komt overeen met de tekst. Bas Baas is de directeur van de school (blz. 14). Bas Baas is heel erg boos en schreeuwt tegen Job (blz. 36 en 37). Bas Baas laat Job een straflijst zien (blz. 37). Mogelijke voorspelling: Job moet straks misschien strafregels schrijven en een uur in de hoek staan.
Opdracht 6	Voorspel wat Job zou kunnen doen om iedereen in het land weer aan het lachen te krijgen.
15 punten 10 punten 15 punten 15 punten 15 punten 15 punten 15 punten Antwoord	Voor het lezen: - Leerlingen bedenken wat ze al weten. - De illustraties in het boek zijn bekeken. - De woordweb is ingevuld met de voorspellingen. Na het lezen: - De voorspellingen zijn gecontroleerd. - Er is beschreven waarom de voorspelling wel/niet uitkwam. - Het antwoord bestaat uit complete zinnen. - De informatie komt overeen met de tekst. Koning Koen zit in de gevangenis (blz. 18). Bastijn Baas heeft alle lachen van mensen gestolen (blz. 16 en 19). Mogelijke voorspellingen: Job zou kunnen proberen de lachensteler kapot te maken, zodat in de toekomst de lachen van mensen niet meer gestolen kunnen worden. Hij kan proberen de lachen weer terug te geven aan de mensen. Of hij kan proberen koning Koen te bevrijden.

Schrijfofdracht	
Opdracht 1	De leerlingen kunnen een gedicht over iets grappigs maken van uitgeknipte woorden.
20 punten	<ul style="list-style-type: none"> • Er zijn tenminste acht grappige woorden uit tijdschriften en/of kranten geknipt. • De gekozen woorden passen binnen een thema. • Er gedicht 'loopt' goed, er zit een ritme in. • Er zijn losse letters uitgeknipt om woorden te maken die niet te vinden waren. • De zinsopbouw is juist. • Het gedicht ziet er netjes uit. • Er is een kader om het gedicht gemaakt.
20 punten	
20 punten	
15 punten	
10 punten	
10 punten	
5 punten	

Les 6-10

Punten bij opdrachten bij de woorden van de week	
Opdracht 1	Zoek de woorden van de week op in het (spreek-)woordenboek en noteer de betekenis volgens het woordenboek.
Antwoord 8 punten per juiste betekenis	Afhankelijk van welk woordenboek er gebruikt is, maar de betekenissen moeten overeenkomen met de betekenissen uit het overzicht van de woorden van de week.
Opdracht 2	Cirkels van verschil en overeenkomst
3 punten per juist antwoord	<p>Verschillen:</p> <p>Een toets is een manier om het kennisniveau van leerlingen te meten. De leerkracht kan zijn/haar lessen hierop aanpassen.</p> <p>Een examen is groter en vindt vaak aan het eind van een leerjaar plaats en toont aan of leerlingen een niveau gehaald hebben of niet. Voor een examen moet je veel meer leren dan voor een toets. Als je een voldoende hebt op een examen kun je een diploma halen.</p> <p>Overeenkomst: Beide meten de kennis die een leerling heeft.</p>
Opdracht 3	Uitdrukkingen en spreekwoorden
10 punten	Als je in de puree zit, dan zit je in de problemen.

Antwoorden bij de teamvragen	
Opdracht 1	Geef voorbeelden van wanneer mensen met hun ogen rollen.
Antwoord:	Mensen rollen met hun ogen als ze iets stom vinden, of als ze iets heel logisch vinden (en jou dus dom).
Mogelijke aanwijzingen:	- De bibliothecaresse rolt met haar ogen op blz. 48. Er staat: 'Ze vindt Job heel dom.'
Opzoek/nadenk-vraag:	Dit is een nadenkvraag, je moet zelf voorbeelden bedenken en koppelen aan wat je zelf meegemaakt hebt.
Opdracht 2	Wat is de reden die Basch Baas geeft van waarom lachen verboden is?
Antwoord:	Basch Baas weet het zelf ook niet zo goed, afgezien van dat hij lachen niet leuk vindt.
Mogelijke aanwijzingen:	<p>- Basch Baas zegt 'Het is gewoon zo, net zoals deze moppenboeken verboden zijn.' (blz. 51).</p> <p>- 'Omdat lachen niet leuk is.' (blz. 52).</p>
Opzoek/nadenk-vraag:	Dit is een opzoekvraag, je kunt het antwoord vinden in de tekst.
Opdracht 3	Waarom doet Job een voorspelling voordat hij Bastijn Baas ontmoet?
Antwoord:	Job is zo nieuwsgierig dat hij zelf al probeert te bedenken waarom lachen verboden is. Het kan ook zijn dat hij het een beetje spannend vindt om naar Bastijn Baas te gaan en daarom bedenkt hij redenen waarom de ministers boos of verdrietig zouden kunnen zijn (aannames).
Mogelijke aanwijzingen:	<p>- Job is nieuwsgierig, omdat hij wil weten waarom lachen verboden is (blz. 55).</p> <p>- Job begint al een beetje te zweten van de angst (blz. 57).</p>

Opzoek/nadenk-vraag:	Dit is een nadenkvraag, je moet zelf bedenken waarom Job voorspellingen/aannames doet. Je kunt wel de tekst gebruiken om een antwoord te formuleren.
Opdracht 4	Waarom krijgt Job geen antwoord van Bastijn Baas op de vraag waarom niemand in Schaterland mag lachen?
Antwoord:	Job wacht niet op het antwoord, want hij raakt afgeleid doordat hij zijn broers namen ziet staan op glazen potten. Hierna stelt Bastijn Baas hem een tegenvraag. Bastijn Baas weet het ook niet, hij is bang voor Bassie Baas.
Mogelijke aanwijzingen:	<ul style="list-style-type: none"> - 'Terwijl Job dat zegt, ziet hij in de hoek van zijn oog...' (blz. 60) - 'De echte vaag is, WAT DOE JIJ HIER?' (blz. 60) - 'Bassie Baas zal ZO boos zijn op mij-ij-ijjj.' (blz. 63)
Opzoek/nadenk-vraag:	Dit is een opzoekvraag, je kunt het antwoord vinden in de tekst.
Opdracht 5	Hoe komt het dat Bastijn Baas toch ineens wel kan lachen?
Antwoord:	Bastijn Baas is zo boos dat Job naar zijn toren is gekomen dat hij hard met zijn voeten op de grond stamp. De glazen potten vallen in ontelbare stukjes kapot en alle lachsoorten ontsnappen, ook die van Bastijn Baas zelf.
Mogelijke aanwijzingen:	<ul style="list-style-type: none"> - Deze keer stamp. Alle potten vallen neer en ontelbare lachsoorten ontsnappen (blz. 62). - 'Succes,' lacht Bastijn Baas. Zijn lach is ook ontsnapt (blz. 64).
Opzoek/nadenk-vraag:	Dit is een opzoekvraag, je kunt het antwoord vinden in de tekst.
Opdracht 6	Koning Koen noemt voorbeelden van zijn ontsnappingspogingen. Wat had hij anders kunnen doen?
Mogelijk antwoord:	Koning Koen had alsnog een gang kunnen graven als hij de tegels kapot had gemaakt. Hij had een brief kunnen schrijven en uit het raam kunnen gooien. Hij had een bewaker om kunnen kopen.
Mogelijke aanwijzingen:	<ul style="list-style-type: none"> - Koning Koen heeft geprobeerd een geheime gang te graven, maar hij wilde de tegels niet kapot maken (blz. 69). - Koning Koen had papier in de gevangenis (blz. 70).
Opzoek/nadenk-vraag:	Dit is een nadenkvraag, je moet zelf bedenken wat de koning had kunnen doen om te ontsnappen. Je kunt wel de tekst gebruiken om een antwoord te bedenken.

Schrijfpdracht	
Opdracht 1	De leerlingen kunnen een speech schrijven en de klas ervan overtuigen dat zij het team van de week moeten worden.
10 punten 10 punten 10 punten 10 punten 10 punten 10 punten 10 punten 10 punten 10 punten 10 punten	<ul style="list-style-type: none"> • Er is een plaats en een datum genoteerd. • Er is een nette aanhef ('Geachte koning Koen,') • Er is bewijs opgeschreven dat aantoon. dat het echt om Job gaat. • Er is opgeschreven wat Job zou doen als hij later koning is. • De brief is vanuit Job ('ik') geschreven. • De brief is netjes afgesloten. • Er wordt formeel taalgebruik gehanteerd en de koning wordt met 'u' aangesproken. • De grammatica en zinsopbouw klopt. • Interpunctie en spelling zijn op de juiste manier gehanteerd. • De brief is versierd en ziet er netjes uit.

Antwoorden toetsen
Lachen verboden! - Naomi Pitts

ANTWOORDEN TOETS – les 4

	Vraag	Punten per vraag	Totaal
Begrijpend lezen	1, 2, 3, 4, 5	20	100
Woordenschat	6, 7, 8, 9, 10	20	100
Totaal			200

BL	1	D, blz. 39 onderaan
	2	B, blz. 41 halverwege
	3	D, blz. 42 onderaan
	4	C, blz. 44
	5	B, blz. 45 onderaan
WS	6	Kleine roofdieren die bekend staan om hun rechtopstaande houding.
	7	Je schraapt iets als je een (deel van een) programma of een tekst weghaalt.
	8	<i>ter beoordeling van de leerkracht</i>
	9	D
	10	D

ANTWOORDEN TOETS – les 9

	Vraag	Punten per vraag	Totaal
Begrijpend lezen	1, 2, 3, 4, 5	20	100
Woordenschat	6, 7, 8, 9, 10	20	100
Totaal			200

BL	1	C, blz. 70 halverwege
	2	C, blz. 71 halverwege
	3	D, blz. 74 halverwege
	4	D, blz. 75 halverwege
	5	D
WS	6	Je beveelt iemand als je op een dwingende manier een opdracht geeft.
	7	Je vindt iets akelig als je iets als erg vervelend ervaart.
	8	<i>ter beoordeling van de leerkracht</i>
	9	A
	10	A

Kopieerbladen
woordenschat en schrijfopdrachten

Kopieerblad les 3: 'Lachen verboden!'

Opdracht: Kijk naar de woorden van de week. Vul achter de zin het woord in dat het best past.

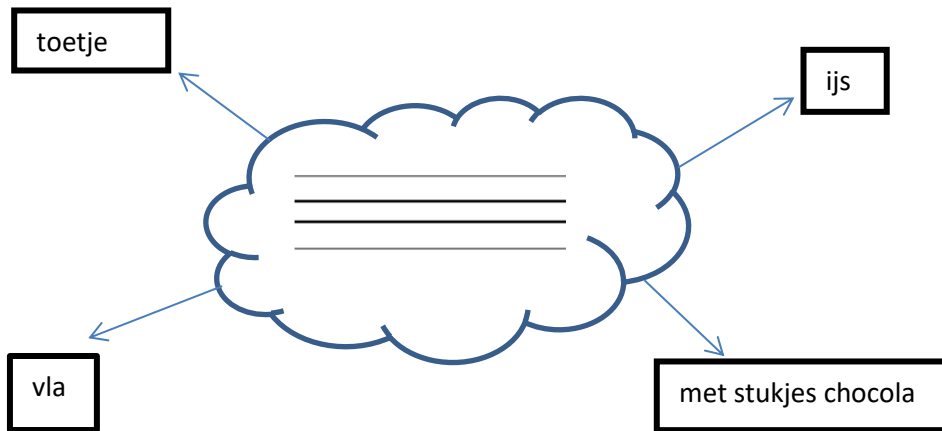
1.	Er gebeuren allemaal rare dingen in het kasteel en niemand kan het verklaren.	
2.	Mijn hond is chagrijnig en wil niet eens mee naar buiten voor een wandeling.	
3.	In Frankrijk zag ik een heel klein vogeltje met een lange snavel, hij leek wel op een grote hommel!	
4.	Ik kon nog steeds met mijn t-shirt en korte broek aan naar buiten, ook al was het al 20.00 's avonds.	
5.	Wij zijn het niet eens met deze maatregelen, dus we gaan een actie opzetten.	
6.	Als je in Noord-Korea slecht spreekt over hun leider, dan wordt je opgepakt en in de gevangenis gezet.	
7.	In de dierentuin zag ik kleine roofdiertjes die bekend staan om hun rechtopstaande houding.	
8.	In de ochtend wandelden we door een weiland, het was koud en er hing een dichte mist.	
9.	Ik vond het een hele gekke situatie, de juf kon dat aan mijn hoofd zien.	
10.	Ik moet precies weten waar je bent, ik heb geen zin om honderd rondjes te rijden.	
11.	Hij luisterde echt naar mijn verhaal, stelde goede vragen en leefde heel erg met me mee. Hij stuurde me zelfs nog een kaartje!	
12.	Dat deel van de opdracht gaan we niet doen, het wordt toch niet gevraagd op de toets.	

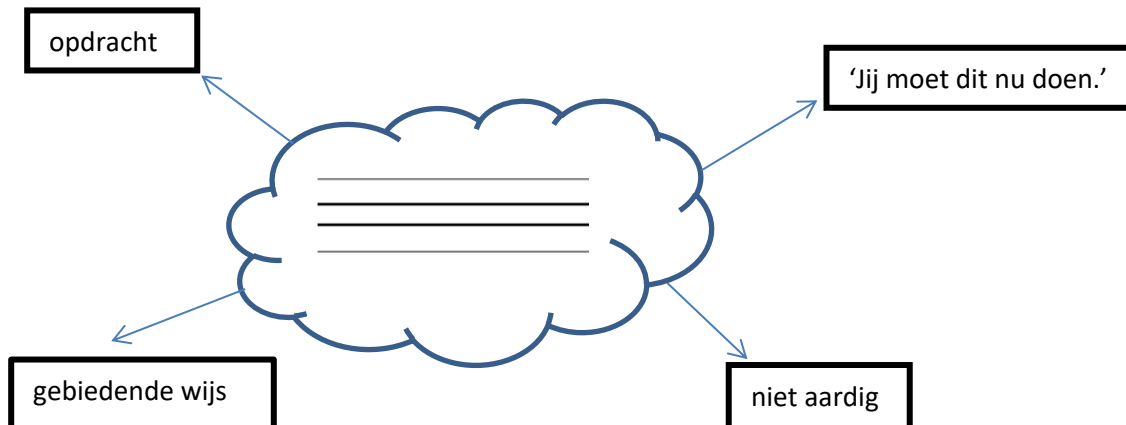
Kopieerblad les 8: 'Lachen verboden!'

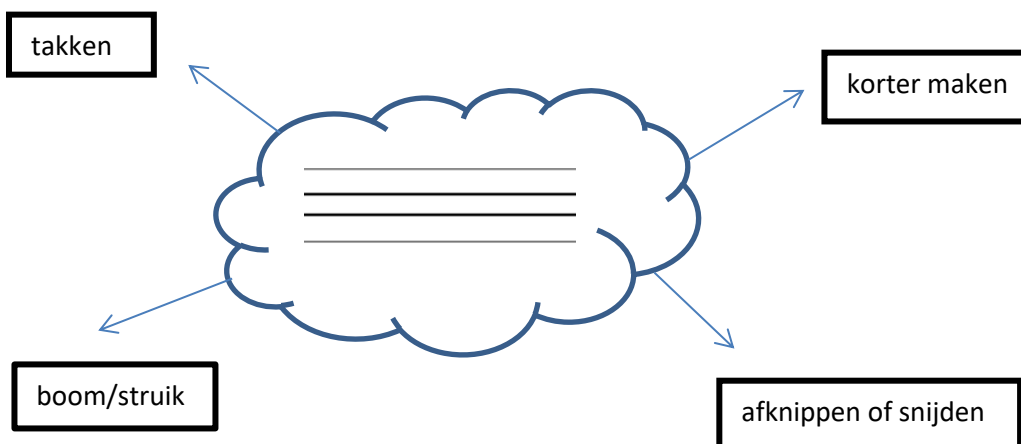
1. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

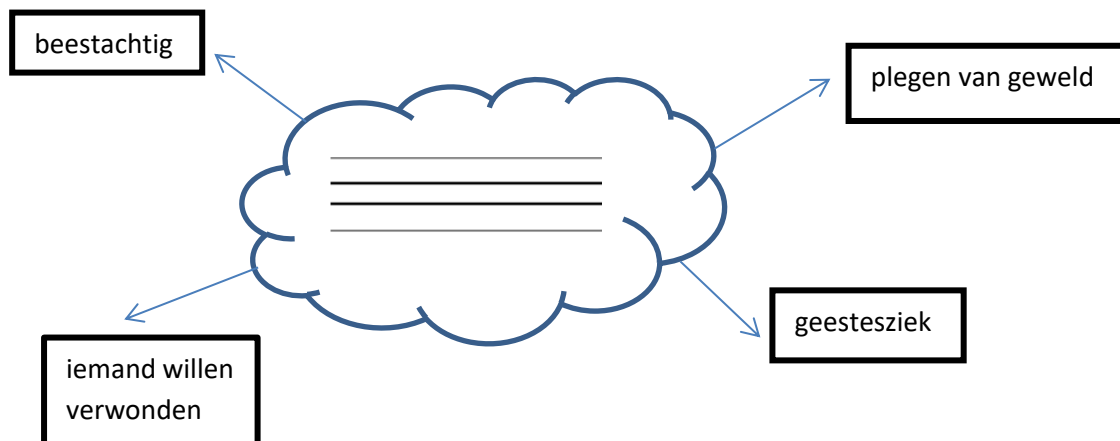
2. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

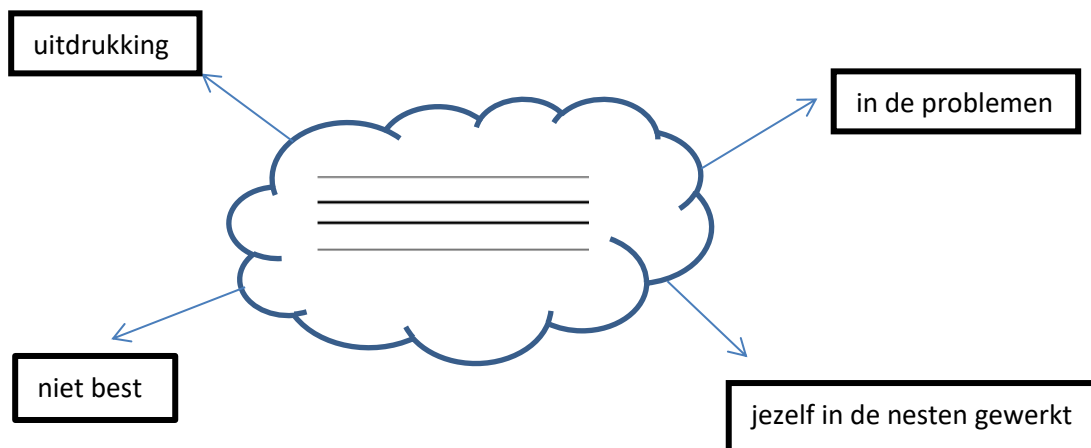
3. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

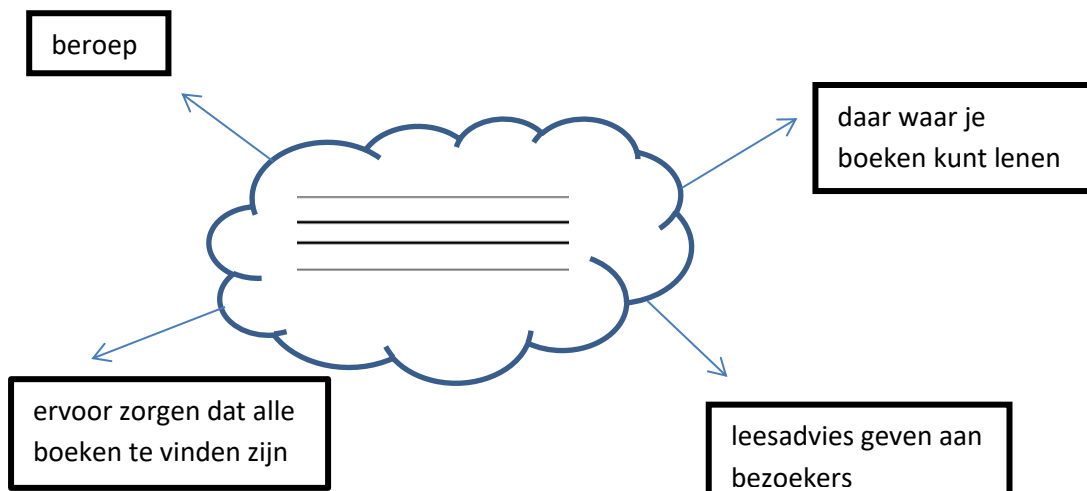
4. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

5. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

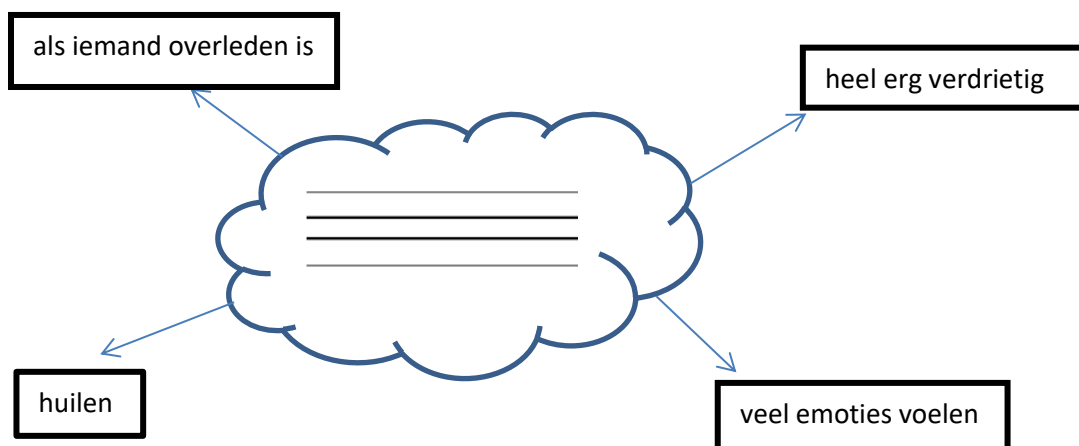
6. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

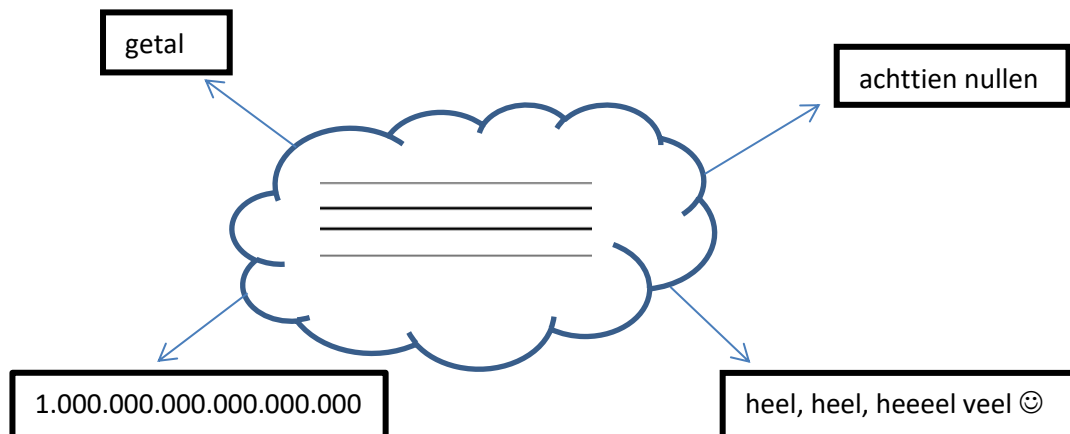
7. Welk woord van de week past **het beste** in de wolk?

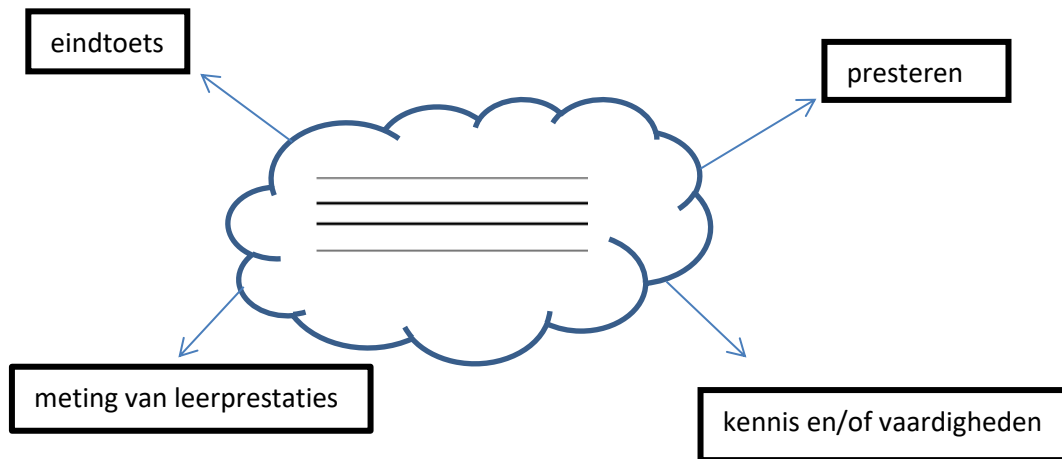
8. Welk woord van de week past **het beste** in de wolk?

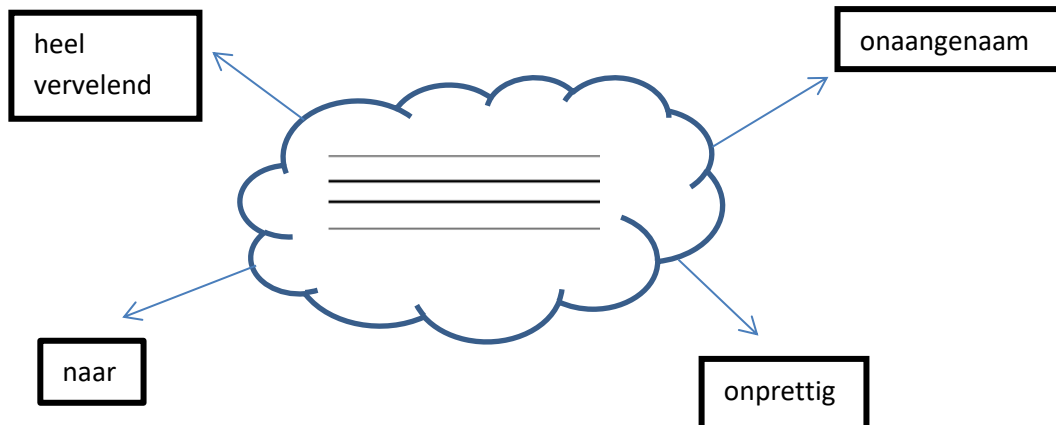
9. Welk woord van de week past **het beste** in de wolk?

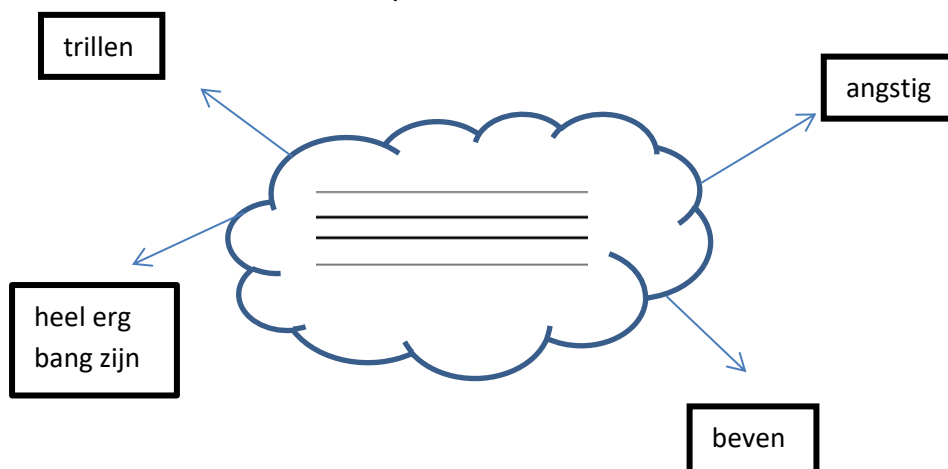
10. Welk woord van de week past **het beste** in de wolk?

11. Welk woord van de week past **het beste** in de wolk?

12. Welk woord van de week past **het beste** in de wolk?

Teamnaam:

KOPIEERBLAD SCHRIJFOPDRACHT NETVERSIE | LES 10

De formele brief:

Groep:
Leerkracht:
Periode:
Boek:

Naam leerling

[illegible]

Disclaimer

De inhoud van deze leerkrachthandleiding is het werk van Success for All- Nederland medewerkers van het GION, Rijksuniversiteit Groningen. De inhoud hiervan is vertrouwelijk en mag alleen gebruikt worden door scholen die toestemming hebben vanuit Success for All – Nederland om met deze handleiding te werken.
